

“Gələcəyin mediası: “Əkinçi”nin izi ilə”
SƏHİFƏ 10-da

Manatın sabitliyinin gücü və riskləri
SƏHİFƏ 14-də

Qonşu ölkədə ev sahibi olmaq arzusu
SƏHİFƏ 11-də

Mirasımızı daha asan əldə edəcəyik
SƏHİFƏ 15-də

Gənc güləşçilərdən möhtəşəm nəticələr
SƏHİFƏ 16-da

BEYNƏLXALQ SƏYYAHLAR KƏLBƏCƏRDƏ

— Beynəlxalq səyyahlar klubu MTP üzvlərinin Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfəri başlayıb. Nümayəndə heyətinə 15 ölkədən olan səyyahlar daxildir. Qrupa klubun təsisçisi, amerikalı səyyah Çarlz Vili rəhbərlik edir.

SƏHİFƏ 2-də

İRAN DİPLOMATİYASININ DON KİXOTU

— Səfir Mehdi Sobhaninin davranışı belə qənaətə gəlməyə əsas verir ki, onun Tehrandan təlimat aldığı mənbə bir deyil. Ehtimal ki, İranın diplomatik nümayəndələri XİN-lə yanaşı, digər instansiyalara da tabedirlər.

SƏHİFƏ 4-də

DEMOQRAFİK BÖHRANIN ASTANASINDA

— 2100-cü ildə dünyanın əksər ölkələrinin əhali sayında artım deyil, azalma qeydə alınacaq. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Azərbaycan əhalisinin sayının 2100-cü ildə on milyondan 8,3 milyona enəcəyini proqnozlaşdırır.

SƏHİFƏ 13-də

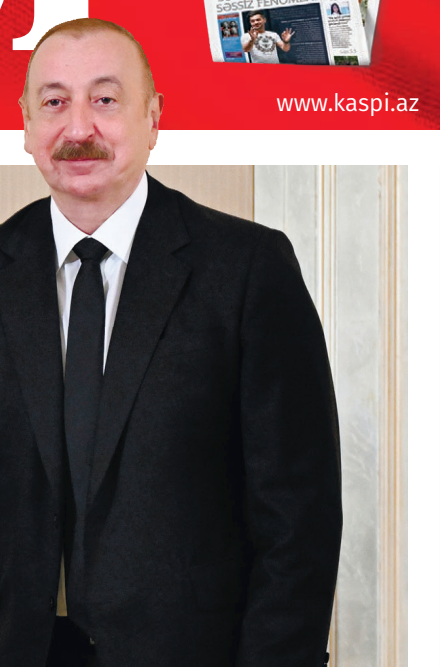
“KASPI” QƏZETİ 1881-Cİ İLİN YANVARINDAN NƏŞR OLUNUR. QƏZETİN ÇAPI 1999-CU İLDƏ BƏRPA OLUNUB

ÜÇ ƏSRİN QƏZETİ

12 İYUL ŞƏNBƏ 2025 № 26 (4227) Qiyməti - 60 qəpik

www.kaspi.az

ƏBU-DABİDƏ VASİTƏÇİLƏRSİZ UĞURLU DANIŞIQLAR

REGIONA SÜLH GƏTİRƏN DİALOQ

Əbu-Dabi görüşündə Azərbaycan-Ermənistan dövlətlərarası normallaşma gündəliyinin müxtəlif aspektləri müzakirə edilib. Məlumatla görə, ikitərəfli danışıqların normallaşma prosesi ilə bağlı bütün məsələlərin həlli üçün ən səmərəli format olduğu təsdiqlənib və bu əsasda belə nəticəyönümlü dialoqun davam etdirilməsi razılaşdırılıb.

ETİMAD YARADAN TƏDBİRLƏR DAVAM EDƏCƏK

Sərhədin delimitasiyası ilə bağlı əldə olunmuş nailiyyətləri dəyərləndirən liderlər bu istiqamətdə əməli işlərin davam etdirilməsi üçün tapşırıqlar veriblər. Tərəflər həmçinin iki ölkə arasında ikitərəfli danışıqları və etimad quruculuğu tədbirlərini davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

BEYNƏLXALQ REAKSİYALAR MÜSBƏTDİR

ABŞ Dövlət Departamentinin sözcüsü Tammi Bryus keçirdiyi mətbuat konfransında deyib ki, Birləşmiş Ştatlar Cənubi Qafqazda sülhün və sabitliyin təşviqi üçün səyləri dəstəkləyir. O bildirib ki, Tramp administrasiyası və dövlət katibi Rubionun yanaşması öz sözünü deyir.

SƏHİFƏ 3-də

“Sağ qalsaydı, bu gün də səhnədə olacaqdı”

“ATAMDAN SONRA TEATRA GƏMİ BİRCƏ DƏFƏ GETMİŞƏM”

— Xalq artisti Telman Adıgözəlovla son müsahibəm ölümündən təxminən bir il qabaq olmuşdu. “İndi cavan aktyorların şansı daha çoxdur”, - deyəndə, - “bəs sizin şansıız nə qədərdir?” - deyə söhbətimizin sonunda soruşmuşdum. “Bunu Allah bilir...”, - deyə cavab vermişdi. İyulun 17-i Telman Adıgözəlovun doğum günüdür. Mərhum aktyorun oğlu Tural Adıgözəlovla söhbətləşdik...

SƏHİFƏ 8-9-da

“ŞÜBHƏLİ ƏMƏLİYYATLARIN MONİTORİNQİ” SİSTEMİ YARADILIR

— Prezident İlham Əliyev Maliyyə Monitoringi Xidmətinin “Şübhəli əməliyyatların monitorinqi” informasiya sisteminin yaradılması, bununla əlaqədar bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında fərman imzalayıb.

SƏHİFƏ 2-də

SERBİYADA “KONTEYNER İNQİLABI”

— Avropanı bürümüş anomal istilər fonunda Serbiyada da ən yüksək “siyasi temperatur” qeydə alınır. Ölkə inqilab təhkükəsini yaşayır. Belqrad özünü kəskin daxili siyasi böhranın episentrində tapıb.

SƏHİFƏ 6-da

ÖZ HƏYATINI CANLANDIRAN QƏHRƏMANIN HEKAYƏSİ

— 44 günlük Vətən müharibəsinin iştirakçılarının qəhrəmanlığı sənədli və bədii filmlərdə əbədiləşir. “Global Media Group”a daxil olan Bakı TV-nin əməkdaşı Ələkbər Nəsirovun hekayəsi kimi...

SƏHİFƏ 5-də

YAŞAYIŞ YERİ DƏYİŞƏNDƏ VƏSİQƏ DƏ DƏYİŞƏCƏK

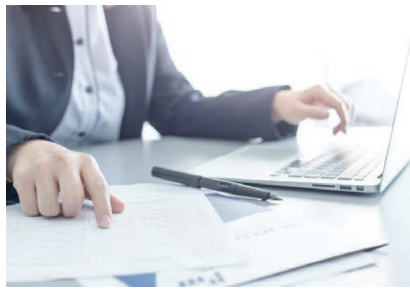
ŞƏXSİ MƏLUMATLARIMIZ DAHA TƏHLÜKƏSİZ OLACAQ

— Şəxsiyyət vəsiqəsi ilə bağlı mühüm yeniliklər gözlənilir. Milli Məclis “Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında” qanuna dəyişiklik layihəsini birinci oxunuşda qəbul edib. Şəxsiyyət vəsiqəsində göstərilən məlumatlar siyahısına yaşayış yeri və vətəndaşlıq məlumatları da əlavə olunacaq.

SƏHİFƏ 7-də

— Deputat Azər Allahverənov bildirib ki, dəyişikliklər qüvvəyə mindikdən sonra şəxsiyyət vəsiqələri artıq qanunun yeni tələblərinə uyğun olaraq veriləcək. Hazırda qüvvədə olan biometrik vəsiqələrin etibarlılıq müddəti bitənə qədər istifadə edilməsi mümkündür və vətəndaşlardan məcburi dəyişiklik tələb olunmayacaq.

“Şübhəli əməliyyatların monitorinqi” sistemi yaradılır

Prezident İlham Əliyev Maliyyə Monitorinqi Xidmətinin “Şübhəli əməliyyatların monitorinqi” informasiya sisteminin yaradılması, bununla əlaqədar bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında fərman imzalayıb.

Fərmana əsasən, “Şübhəli əməliyyatların monitorinqi” informasiya sistemi haqqında Əsasnamə” təsdiq edilib.

Nazirlər Kabineti fərmandan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi (RİNN) ilə Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti ölkə Prezidentinin “Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, integrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 12 sentyabr 2018-ci il tarixli fərmanının tələblərindən irəli gələn tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edəcək. Maliyyə Monitorinqi Xidməti isə “Şübhəli əməliyyatların monitorinqi” informasiya sisteminin formalaşdırılması və aparılması, həmçinin fəaliyyətinin təşkili və inkişaf etdirilməsi üçün zəruri tədbirlər görəcək. Xidmət həm də RİNN ilə birlikdə sistemin “Hökumət buludu”nda yerləşdirilməsi, habelə “Dövlət informasiya ehtiyatlarının, sistemlərinin və elektron xidmətlərin vahid reyestri”nə və fərdi məlumatların informasiya sistemlərinin dövlət reyestrinə daxil edilməsi üçün tədbirlər görməlidir.

AZƏRBAYCAN GÜRCÜSTANIN ƏSAS TİCARƏT TƏRƏFDAŞIDIR

Mariam Kvrivişvili Prezident İlham Əliyevin global lider olduğunu vurğulayıb. O, dövlət başçısının Gürcüstanda dost kimi qəbul olunduğunu bildirib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyulun 11-də Gürcüstanın iqtisadiyyat və davamlı inkişaf naziri Mariam Kvrivişvilini qəbul edib. İlham Əliyev Mariam Kvrivişviliyə nazir təyin olunması münasibətilə təbriklərini çatdıraraq, onun vəzifəsinin icrasına başlamasından qısa müddət sonra ölkəmizə səfərini sıx əməkdaşlığımızın göstəricisi kimi qiymətləndirib.

Qonaqpərvərliyə və təbriklərə görə minnətdarlığını bildiren Mariam Kvrivişvili dövlət başçısı ilə görüşdən şərəf hissi keçirdiyini deyib. Qonaq Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidzenin salamlarını dövlət başçısına çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev

salamlara görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını İrakli Kobaxidzeyə çatdırmağı xahiş edib.

DOSTLUĞUN VƏ QARDAŞLIĞIN NÜMUNƏSİ

Ölkə başçısı Gürcüstanda keçirilən parlament seçkilərindən sonra İrakli Kobaxidzenin bu ilin yanvarında ilk xarici səfərini Azərbaycana etməsini məmnunluqla xatırlayaraq, bunun iki ölkə arasında dostluğun və qardaşlığın nümunəsi olduğunu deyib.

Prezident İlham Əliyevin global lider olduğunu vurğulayan Mariam Kvrivişvili dövlət başçısının Gürcüstanda dost kimi qəbul olunduğunu qeyd edib.

BİRGƏ LAYİHƏLƏRİN STRATEJİ ƏHƏMİYYƏTİ

Söhbət zamanı müxtəlif sahələri əhatə edən ikitərəfli əlaqələrimizin geniş gündəliyinin olduğu vurğulanıb, Azərbaycanla Gürcüstan arasında enerji və nəqliyyat sahələrində qurulmuş əməkdaşlığın və həyata keçirilən birgə layihələrin yalnız ölkələr deyil, daha geniş region üçün strateji əhəmiyyət kəsb etdiyi qeyd olunub. Bağlantı, enerji, ticarət, sərmayələr və digər sahələrdə ikitərəfli və çoxtərəfli formatda daha sıx əməkdaşlıq

həyata keçirilməsinin önəminə toxunularaq, müxtəlif istiqamətlərdə münasibətlərimizin genişlənməsinə ümidvarlıq bildirilib.

Görüşdə Azərbaycanın Gürcüstanın əsas ticarət tərəfdaşı olduğu vurğulanıb, ticarət dövriyyəsinin artırılması üçün böyük potensialın mövcudluğuna toxunulub, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində birgə layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

BEYNƏLXALQ SƏYYAHLAR KƏLBƏCƏRDƏ

MTP (“Most Traveled People”) beynəlxalq səyyahlar klubunun üzvləri Kəlbəcərdə olublar. “Report” xəbər verir ki, qonaqlar Ermənistanın işğal dövründə törədilmiş dağıntılarla tanış olublar.

Səyyahlara şəhərdə aparılan genişmiqyaslı tikinti-bərpa işləri, o cümlədən yeni infrastruktur obyektlərinin, yaşayış evlərinin və ictimai binaların tikintisi haqqında ətraflı məlumat verilib.

Səfərlə bağlı təəssürlərini bölüşən filippinli səyyah

Coel Loren bildirib ki, dağıdılmış və bərpa edilmiş Kəlbəcər arasındakı fərq heyrləndiricidir.

“Ermənistanın işğalından sonra geriye qalan dağıdılmış evlərə baxdıqda və onları indi tikilənlərlə müqayisə etdikdə, bu, həqiqətən heyranlıq doğurur”, - o qeyd edib. Səyyahın sözlərinə görə, xüsusilə onu yeni mənzillərin sakinlərə pulsuz verilməsi təəccübləndirib: “Bir vaxtlar evlərini tərk etməyə məcbur olan vətəndaşlara mənzillər

pulsuz verilir. Azərbaycan öz vətəndaşlarına böyük qayğı göstərir. Bu, böyük üstünlükdür”.

Digər səyyah Frensis Kandiya isə qeyd edib ki, Kəlbəcər sürətli inkişafı və təbii gözəlliyi ilə heyranlıq doğurur. O vurğulayıb ki, bu onun Azərbaycana ilk səfəridir və burada gördüklərini məşhur Avropa mənzərələri ilə müqayisə edib: “Arxa plandakı dağlar - sanki mən İsveçrə və ya Avstriyadayam. Bu, İsveçrə Alplərindəki kimi bir hissidir.

Bura mütləq qayıdacağam”.

Qeyd edək ki, iyulun 10-da Beynəlxalq səyyahlar klubu MTP üzvlərinin Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfəri başlayıb. Nümayəndə heyətinə 15 ölkədən olan səyyahlar daxildir. Qrupa klubun təsisçisi, amerikalı səyyah Çarlz Vili rəhbərlik edir.

Üç gün ərzində iştirakçılar Füzuli - Xocavənd - Şuşa - Xankəndi - Xocalı - Ağdam - Kəlbəcər - Laçın - Zəngilan - Cəbrayıl marşrutu üzrə səyahət etməyi planlaşdırırlar.

ƏBU-DABİDƏ NƏTİCƏYÖNÜMLÜ DANIŞIQLAR

Görüşdə Azərbaycan-Ermənistan dövlətlərarası normallaşma gündəliyinin müxtəlif aspektləri müzakirə edilib. Məlumatla görə, ikitərəfli danışıqların normallaşma prosesi ilə bağlı bütün məsələlərin həlli üçün ən səmərəli format olduğu təsdiqlənib və bu əsasda belə nəticəyönümlü dialoqun davam etdirilməsi razılaşdırılıb.

AZAD ƏLİYEV
azad.eliyev@kaspi.az

Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh danışıqları və normallaşma prosesi ilə bağlı ən yüksək səviyyədə görüşün növbəti ünvanı Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri oldu. Prezident İlham Əliyevlə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan Əbu-Dabidə bir araya gələrək ikitərəfli formatda sülh prosesi ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər. Beş saatdan artıq davam edən müzakirələrdə Azərbaycan Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev, xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov, Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi – Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev, Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov, Ermənistan tərəfdən isə xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

NORMALLAŞMA GÜNDƏLİYİNİN MÜXTƏLİF ASPEKTLƏRİ MÜZAKİRƏ EDİLİB

Görüşün nəticələrinə dair Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatında da bildirilir ki, BƏƏ-nin Əbu-Dabi şəhərində iyulun 10-da keçirilən görüşdə Azərbaycan-Ermənistan dövlətlərarası normallaşma gündəliyinin müxtəlif aspektləri müzakirə edilib.

Məlumatla görə, ikitərəfli danışıqların

normallaşma prosesi ilə bağlı bütün məsələlərin həlli üçün ən səmərəli format olduğu təsdiqlənib və bu əsasda belə nəticəyönümlü dialoqun davam etdirilməsi razılaşdırılıb.

Bildirilib ki, sərhədin delimitasiyası prosesi ilə bağlı əldə olunmuş nailiyyətləri dəyərləndirən liderlər bu istiqamətdə əməli işlərin davam etdirilməsi üçün müvafiq dövlət komissiyalarına tapşırıqlar veriblər.

Tərəflər həmçinin iki ölkə arasında ikitərəfli danışıqları və etimad quruculuğu tədbirlərini davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın Baş naziri BƏƏ Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyana səmimi qonaqpərvərliyə və ikitərəfli görüşün təşkilinə görə təşəkkür ediblər.

Ermənistan da görüşün nəticələrindən razı qalıb. Bu barədə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ani Badalyanın nazirliyin teleqram kanalında dərc olunan açıqlamasında bildirilir. “Ermənistan Əbu-Dabi görüşünü uğurlu hesab edir və təsdiq edir ki, bu, sülh prosesinin gələcək həyata keçirilməsi üçün ciddi əsas ola bilər”, - A.Badalyan qeyd edib.

**Səbinə
Salmanova**

**Dmitri
Peskov**

**Tammi
Bryus**

BEYNƏLXALQ REAKSIYALAR MÜSBƏTDİR

Görüşlə bağlı beynəlxalq reaksiyalar da müsbətdir.

Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib ki, Moskva Əbu-Dabidə Azərbaycan ilə Ermənistan arasında keçirilən danışıqları alqışlayır. Kremlin nümayəndəsinin sözlərinə görə, Rusiya müxtəlif səviyyələrdə iki ölkə arasında sülh sazişinin tezliklə imzalanmasını alqışlayacağını dəfərlə bəyan edib. D.Peskov vurğulayıb ki, belə bir sazişin bağlanması regiona gözlənilən sabitlik və sülh gətirəcək mühüm amil olacaq: “Biz bu prosesi bütünlüklə dəstəkləyirik”.

ABŞ Dövlət Departamentinin sözcüsü Tammi Bryus keçirdiyi mətbuat konfransında deyib ki, Birləşmiş Ştatlar Cənubi Qafqazda sülhün və sabitliyin

təşviqi üçün sözləri dəstəkləyir. O bildirib ki, Tramp administrasiyası və dövlət katibi Rubionun yanaşması öz sözünü deyir. “O, kabinet iclasında da ABŞ-nin sülh üçün çalışan bir administrasiya olduğunu söyləyib. Onlar bunun üçün nə lazımdırsa, edəcəklər. Bu, “Amerikanı yenidən böyük etmək” öhdəliyinin əsas mahiyyətidir və əlbəttə ki, ətrafımızdakı dünyanın vəziyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədi daşıyır”, - deyə o qeyd edib.

Avropa İttifaqı da (Aİ) Ermənistan və Azərbaycan liderlərinin Əbu-Dabidə baş tutan görüşünü

dəstəklədiyini bildirib. Bu barədə “Report” un Avropa bürosuna Aİ-nin xarici siyasət və təhlükəsizlik siyasəti üzrə rəsmi nümayəndəsi Anita Hipper bildirib. Onun sözlərinə görə, Aİ iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşması prosesini qətiyyətlə dəstəkləyir.

“Aİ daha əvvəl 2025-ci ilin martında Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması haqqında saziş layihəsi üzrə danışıqların başa çatmasını alqışlayıb”, - Hipper qeyd edib və vurğulayıb ki, hazırkı görüş regionda davamlı sülh və təhlükəsizliyin bərqərar olması istiqamətində mühüm addımdır. “Tərəfləri sülh sazişi layihəsinin imzalanması və ratifikasiyasına mümkün qədər tez keçməyə çağırıq”, - Aİ nümayəndəsi bildirib.

VASİTƏÇİSİZ DANIŞIQLARIN UĞURLU NƏTİCƏLƏRİ

Qeyd edək ki, son iki ildə tərəflər arasında danışıqlar məhz ikitərəfli format əsasında, heç bir vasitəçi olmadan reallaşır. Bu formatın uğurlu nəticələri də artıq məlumdur. İstər sərhədlərin müəyyənəşdirilməsi, istərsə də yekun sülh sazişinin detallarının tam olaraq razılaşdırılması məhz ikitərəfli danışıqlar formatı nəticəsində mümkün olub. Şərti sərhəddə müşahidə olunan sabitlik və defakto sülhün mövcudluğu da vasitəçisiz danışıqlar və qurulan əlaqələrin təzahürüdür.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin

üzvü Səbinə Salmanova da o qənaətdədir ki, görüşün məhz vasitəçisiz formatda keçirilməsi regionda yeni reallıqların və siyasi iradənin formalaşdığını göstərir: “Azərbaycan bu gün regionda sülhün və sabitliyin qurulmasında aparıcı rol oynayır. Əbu-Dabidə keçirilmiş bu mühüm görüş bir daha təsdiq etdi ki, Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin tənzimlənməsi artıq kənar müdaxilələr olmadan, qarşılıqlı suverenliyin tanınması və beynəlxalq hüququn prinsipləri əsasında mümkündür. Biz sülh istəyirik, amma bu sülh ədalətli və beynəlxalq hüquqa əsaslanmalıdır.

Prezident İlham Əliyevin bu məsələdə tutduğu mövqe həm milli maraqlara əsaslanır, həm də regionda dayanıqlı təhlükəsizliyə xidmət edir”.

Deputat bildirib ki, bu görüş həm də Azərbaycanın artan diplomatik nüfuzunun və güclü siyasi iradəsinin təzahürüdür: “Əgər bir neçə il əvvəl deyilsəydi ki, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşması prosesində vasitəçilər kənarda qalacaq və ölkələr birbaşa dialoq aparacaq, çoxları bunu mümkünsüz hesab edərdi. Ancaq bu gün Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasəti nəticəsində bu, reallığa çevrilib”.

İRAN DİPLOMATİYASININ DON KIXOTU

**RÜSTƏM
QARAXANLI**

İranın Ermənistandakı səfiri Mehdi Sobhaninin açıqlamaları ilə tanış olduqda belə bir təəssürat yaranır ki, sanki o, ya Tehrandan təlimatlar almır, ya da bu təlimatları qulaqardına vurur. Ola bilsin, onun İran XİN-dən fərqli göstəriş mənbələri də var. Sobhani Ermənistanın mövqeyini elə müdafiə edir ki, elə bil əməkhaqqısını öz xarici siyasət idarəsindən deyil, Ararat Mirzoyanın rəhbərlik etdiyi qurumdan alır. Ölkəsini Ermənistanda təmsil edən Sobhaninin “diplomatik valı” dəyişilməz olaraq qalır: ya göydə İsrail PUA-larının axtarışındadır, ya da yerdə “sionistlərin hərbi bazası” ilə “qırmızı cizgilər”in.

İMZA ATIBLAR, ANCAQ TANIMIRLAR

İran səfirini bu dəfə narahat edən səbəb Xankəndidə keçirilmiş İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının 17-ci Zirvə görüşünün yekun sənədidir. Sobhani iddia edir ki, İran dövlətinin prezident səviyyəsində təmsil olunduğu tədbirdə qəbul edilən Xankəndi Kommünikəsi rəsmi Tehranın mövqeyini tam əks

etdirmir və guya nümayəndə heyətləri sənəddə narazı olduqları məqamlara qeyd-şərt qoyub. Söhbət Xankəndi Kommünikəsində 21-22 iyun tarixlərində İstanbulda keçirilmiş İƏT Nazirlər Şurasının 51-ci sessiyasının yekununda danışqlar nəticəsində qəbul edilmiş “Hazırkı Ermənistan ərazilərindən zorla və sisteməlik şəkildə didərgin salınmış azərbaycanlıların qayıdış hüququ” adlı qətnamədən və həmin sessiyanın yekun siyasi sənədi olan İstanbul Bəyannaməsində Qərbi Azərbaycan İcmasının öz yurdlarına ləyaqətli qayıdış hüququna dəstəyini ifadə edilməsi, habelə Ermənistan tərəfindən sözügedən icmanın hüquqlarının inkar olunmasının qınanılmasının əks olunmasından gedir. Sobhaniyə görə, İran tərəfi Xankəndi Kommünikəsinin bu hissəsinə qeyd-şərt qoyub.

Sobhaninin bu iddiası göstərir ki, o, dövlətinin təmsil olunduğu beynəlxalq təşkilatlarda mövcud olan prosedurlardan da xəbərsizdir. Əgər İranın Ermənistandakı səfiri Sobhani

olmasaydı, bəlkə də ümid etmək olardı ki, Azərbaycan XİN-in onun bəyanatını alt-üst edən açıqlaması dəqiqliklə öyrənilər və müvafiq nəticə çıxarlar. Ancaq təəssüf ki, o, neçə illərdir usanmadan PUA, baza və cizgilər axtarışı məşğuliyyətinə bir də Xankəndi sammitinin yekun kommünikəsindəki “qeyd-şərtlər”i də əlavə edib. Rəsmi Bakının bəyanatı isə anlaşıqlı və sadədir: “Zirvə görüşünün nəticələrinin əks olunduğu Xankəndi Kommünikəsi İƏT üzv dövlətləri ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı kimi, əvvəlki Zirvə görüşlərinin təcrübəsinə uyğun olaraq, üzv dövlətlərlə razılaşdırılmasına ehtiyac olmadan sammitin sədrinin xülasəsi formatında tərtib edilərək təşkilatın rəsmi internet sahifəsində dərc edilib. Bu halda, İran səfirinin guya Xankəndi Kommünikəsinin qəbul olunması və İran tərəfinin ona qeyd-şərt qoyması barədə iddiaları real vəziyyəti əks etdirmir. Diplomatik təcrübədə qeyd-şərt yalnız danışqlar nəticəsində qəbul edilmiş qərarlara münasibətdə verilə bilər”.

İRAN SƏFİRİNİ DANIŞDIRAN KİMDİR?

Bu, Sobhaninin İranın rəsmi orqanlarının mövqeyi ilə daban-dabana zidd olan ilk bəyanatı deyil. Dəfələrlə olub ki, o, hər hansı məsələ ilə bağlı bir mövqedən çıxış edib, rəsmi Tehran isə diplomatını təkzib edib. Çox güman ki, İran XİN-də işlər belə də qurulub, necə deyirlər, Şərq incə məsələdir. Ancaq ip də incəliyindən qırılır deyə, bunun da bir sonu və əndazəsi olmalıdır. Məsələ Sobhaninin təxəyyülünün ifraz etdiyi fikirləri səsləndirib problemə öz ələmində nöqtə qoymasından getmir. Necə olur ki, İran Prezidentinin iştirak etdiyi tədbirin kommünikəsi o boyda nümayəndə heyətinin “diqqətindən kənar” qalır, tək Sobhani isə tam fərqli mövqedədir?

Şübhə yoxdur ki, Ermənistanda səfir olan bir şəxsin əsas missiyası təmsil etdiyi dövlətin maraqlarını ifadə etməkdir. İranın isə Ermənistandakı maraqları yalnız Azərbaycanın ünvanına böhtanlar yağdırmaqdan və “növbətçi mövzu” olan Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı hədə-qorxu gəlməkdən ibarət deyil.

Belə görünür ki, səfirin Tehrandan təlimat aldığı mənbə bir deyil, bir neçədir. Ehtimal ki, İranın diplomatik nümayəndələri XİN-lə yanaşı, digər instansiyalara da tabedirlər. Səfirin ölkəsinin prezidentinin bəyanatları ilə köklü şəkildə zidd ifadələr işlətməsi bu qənaətə gəlməyə əsas verir.

SOBHANİNİN QORXULU YUXULARI

Sobhani bunu da nəzərə almalıdır ki, qaldırdığı bir sıra məsələlərlə bağlı realıq onun təəssvür etdiyi kimi deyil. Ən azı Nikol Paşinyanın Türkiyəyə səfəri və Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşündən sonra. Sobhani dahi Servantesin qəhrəmanı olan Don Kixot kimi böyük dəyirmanlara əks gedir və elə bilir ki, bütün dünyanın iqtisadi-ticarəti ehtiyaclarından doğan və reallaşmasında maraqlı olduğu global nəqliyyat-logistika prosesinə təkbəşinə sinə gərəcəkdir. Qərbin “Middle East Eye” və “Carnegie” kimi beyin mərkəzləri artıq Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı bütün tərəflərin ortaqlarına məxrəcə gəlmələri barədə informasiya paylaşırlar. Düzdür, bu mənbələr rəsmi orqanları təmsil etmirlər, ancaq çox vaxt elə olur ki, onların yaydıqları məlumat gerçəkliyin anonsu olur. Son informasiyaya görə, transmilli nəqliyyat infrastrukturunun bir parçası olacaq bu dəhlizin reallaşması bütün tərəflərlə, o cümlədən, İranla da razılaşdırılıb. Hətta deyilənə görə, İrana Ermənistan ərazisi ilə şimal istiqamətində çəkilə biləcək dəmir yolu xətti formasında nəfəslik təklif edilib. İstəyir Zəngəzur yolunun altından tunellə, istəyir üstündən körpü ilə keçirsinlər, yetər ki, Sobhani kimilər dəhlizin İranın şimala doğru yolunu kəsmədiyini anlasınlar.

ÖZ HƏYATINI CANLANDIRAN QƏHRƏMANIN HEKAYƏSİ

44 günlük Vətən müharibəsinin iştirakçılarının qəhrəmanlığı sənədli və bədii filmlərdə əbədiləşir. “Global Media Group”a daxil olan Baku TV-nin əməkdaşı Ələkbər Nəsirovun hekayəsi kimi....

TƏRANƏ MƏHƏRRƏMOVA
taranamaharramova@kaspi.az

Elə tarixlər var ki, onların əhəmiyyəti nəinki ildən-ildə, gündən-günə artır. 44 günlük Vətən müharibəsi kimi. Bu müharibənin iştirakçılarının qəhrəmanlığı sənədli və bədii filmlərdə əbədiləşir. “Global Media Group”a daxil olan Baku TV-nin əməkdaşı Ələkbər Nəsirovun hekayəsi kimi...

Ələkbərin hekayəsi rejissor Leyli Məhərrəmin “The Word” (“Söz”) qısametrajlı filmi ilə ekrana gəlib. Sənədli film Azərbaycan xalqının müharibədən əvvəl, müharibə dövründə və müharibədən sonrakı ümumiləşmiş obrazını əks etdirir.

“OĞLUMU SƏNƏ TAPŞIRIRAM”

“Söz” real həyat hekayəsidir. Bu, Vətən müharibəsindən keçən qəhrəmanın ağır və şərəf dolu ömür yolundan bəhs edən təsirli sənədli filmidir.

Hadisələrin ardıcılığı müharibə iştirakçısının həmin dövərdə və müharibədən sonra döyüşdüyü yerlərə baş çəkərkən yaşadığı hissləri, iztirabları, həyəcanı, emosional və psixoloji vəziyyəti olduğu kimi əks etdirir. Filmdə qəhrəman müharibədə hiss etdiklərini özü çatdırır. Şuşanın işğaldan azad olmasını gözləyən yaxın dostu Seymurun, əsgər yoldaşı Raufun ölümünü ürək ağrısı ilə xatırlayır. Raufun atasının “oğlumu sənə tapşırıram” sözünü bu gün də ürək ağrısı ilə unutmur.

TARİXƏ BAXIŞ

Filmin əvvəlində xronoloji ardıcılığı qorumaq üçün tarixə baxış yer alıb. Azərbaycanın müstəqillik qazanmasından öncə SSRİ-nin tərkibində olması, 1992-ci ildə Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın işğalı, 1992-ci ildə ermənilərin törətdiyi Xocalı soyqırımı, Qarabağda yaşayan əhalinin məcburi köçkün kimi dədə-baba yurdlarından didərgin düşməsi, işğal olunmuş

ərazilərimizlə bağlı BMT-nin həyata keçməyən 4 qətnaməsi...

Filmdə Ələkbərin hekayəsi Hadrutdan başlayır. Qəhrəman bütün sınaqlara, iştirakçısı və şahidi olduğu qanlı-qadalı hadisələrə baxmayaraq, sağ qala bilir.

Ələkbərin hekayəsində ana xətt kimi keçən bir səcdəgah var: Şuşa. O, dava vaxtı gedib çıxma bilməsə də, azad olundandan sonra Şuşaya gedir, Cıdır düziünə qalxır, Şuşanın alınması üçün şiddətli döyüşlərin getdiyi yerlərə baxır. “Şuşa azaddır” - deyər qürurunu dilə gətirir. Dostu Seymurun ruhunun şad olması üçün ad-soyadını yazıb gilizə qoyaraq Şuşa qalasının divarında yerləşdirir. Şuşa qalasının önündə şəkil çəkdirir. Qəhrəmanın “fotoda yaxşı düşməməyim əsas deyil, əsas odur ki, şəkildə Şuşa var” sözləri isə uğrunda canlar gedən Vətən torpaqlarının hər şeydən yüksəkdə olmasının ifadəsidir.

Filmin süjet xəttindəki hadisələr yalnız hansısa bir sücaətin estetikasını çəkmək məqsədi daşmır. Kadrlar tamaşaçını filmdəki görüntülərin reallıqda baş verdiyini düşünməyə, müharibənin dəhşətlərini anlamağa vadar edir.

Ələkbərin indiki nəsillə bölüşə bildiyi hər bir xatirə böyük dəyərə malikdir. Filmin qəhrəmanının timsalında dünyadakı insanların sülh, ədalət və azadlıq kimi bütün bəşəriyyət üçün ümumi dəyərlərə olan istəklərinin ifadəsi var.

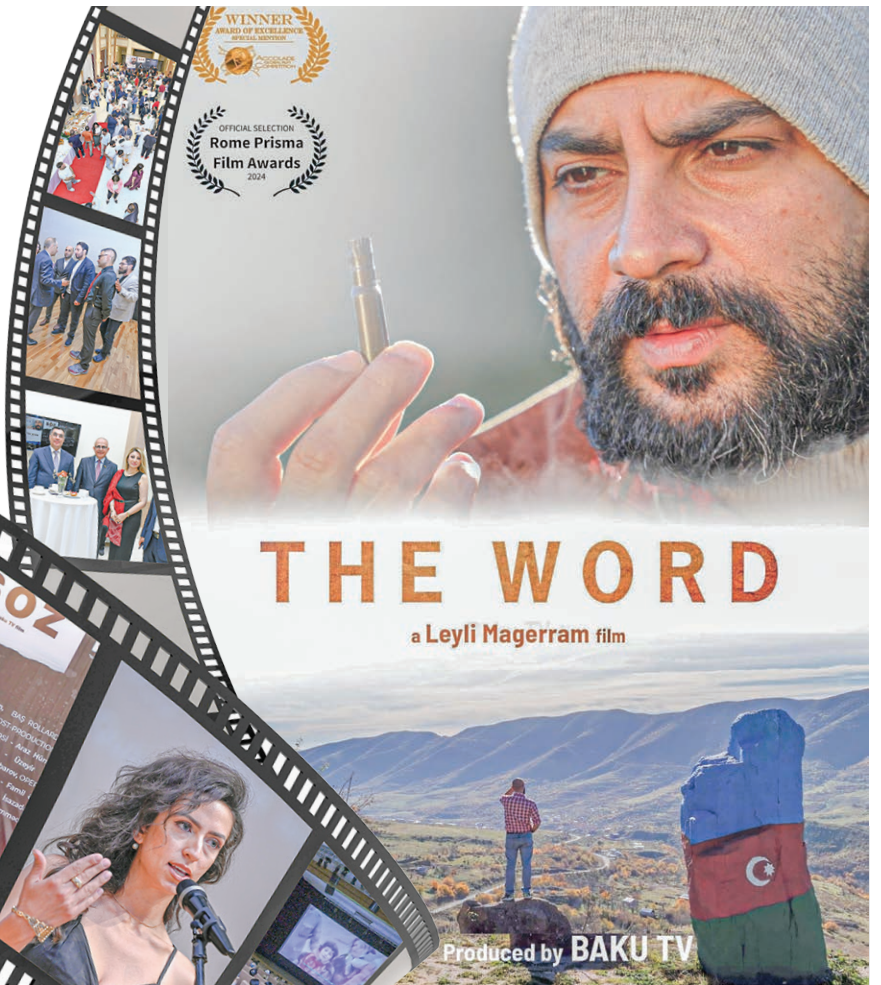
QARABAĞ HƏQİQƏTLƏRİNİN DÜNYAYA ÇATDIRILMASI

“Sənədli film Azərbaycan xalqının bu proseslərdəki ümumiləşdirilmiş obrazını əks etdirir”, - deyər Baku TV-nin direktoru Ramin Cəfərov sənədli filmin təqdimatında məlumat verdi: “Bu filmi bizə daha da yaxın

edən hekayənin qəhrəmanı olan Ələkbərin Baku TV-nin əməkdaşı olmasıdır. Ekran əsərində qəhrəman öz dilindən müharibədən əvvəlki dövrü, 44 gün davam edən Vətən müharibəsi zamanı keçirdiyi hissləri və Zəfərdən sonrakı emosional durumunu təsvir edir”. Filmin beynəlxalq festivalda qazandığı uğurdan danışan TV rəhbəri qeyd etdi ki, Qarabağ mövzusunda bəhs edən filmin beynəlxalq səviyyədə tanınması və uğur qazanması Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması üçün növbəti fürsətdir: “Bu, Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Biz hər bir cəbhədə güclüyük və bizim güclü liderimiz var”.

Filmin qəhrəmanı Ələkbər Nəsirov filmdə müharibədə hiss etdiklərini çatdırmağa çalışdığını söylədi: “Filmdə öz həyatımı canlandırmışam, özümün döyüş yolumdan bəhs etmişəm. Çalışmışam ki, ürəyimdən gələnləri, hiss etdiklətimi çatdırım”.

Təqdimatda iştirak edən tanınmış kinoşünas Ayaz Salayev “Kinoda ən mühüm anlayışlardan biri insan psixologiyasının işlənməsidir ki, bu filmdə buna cəhd var”, - deyər ekran işini dəyərləndirdi: “Kino anlayışı bu prinsip üzərində qurulmalıdır. Azərbaycan kinosu da məhz bu yolla getməli, insan psixologiyasının dərinliklərinə enməli, onun ekranda bədii həllini təqdim etməlidir”.

“FİLM TƏKCƏ MÜHARİBƏ HEKAYƏSİ DEYİL”

Fotolar: Rüşət Mikayılov/Global Photostock

Rejissor Leyli Məhərrəm bildirdi ki, həmkarı Ələkbər Nəsirovun həyat hekayəsi onu çox təsirləndirib və bunu ssenariləşdirmək barədə düşünüb: “Filmdə biz 44 günlük Vətən müharibəsini və Zəfərdən sonrakı emosional vəziyyəti məhz onun öz dilindən təqdim etmişik”. Rejissor qeyd etdi ki, “The word” (“Söz”) filmi təkcə müharibə hekayəsi deyil, həm də dostluq, insanların ən çətin anda bir-birinə dəstək olması haqqındadır.

FESTİVALIN BAŞ MÜKAFATI

Sevindirici xəbərdir ki, “Söz” (“The Word”) qısametrajlı sənədli filmi ABŞ-nin Los-Anceles şəhərində keçirilən nüfuzlu “Accolade Global Film Competition”da Baş mükafata layiq görülüb. Dünyanın ən

böyük film bazası - IMDB tərəfindən akkreditə olunmuş festival dünyanın ən yaxşı 25 kinofestivalından biri hesab olunur.

Hər il müsabiqəyə dünyanın hər yerindən mindən çox müraciət daxil olur. 21 illik tarixi boyunca festival Ridli Skott, Maykl Duqlas, Killian Mörfi və Erik Roberts kimi dünyaşöhrətli aktyor, prodüser və rejissorları mükafatlandırır.

Film həmçinin “Roma Prisma Film Awards” yarışmasının finalçısı olub.

“The word” (“Söz”) Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədilə rus və ingilis dillərində təqdim olunur.

Ekran əsərinin uğuru münasibətilə yaradıcı heyəti və Baku TV-nin bütün kollektivini təbrik edirik!

SERBİYADA “KONTEYNER İNQİLABI”

Serbiyada səkkiz aya yaxındır ki, etirazlar səngimir. Lakin Prezident Aleksandar Vučić başda olmaqla, hakimiyyət ölkədə inqilabın olmayacağına əmindir.

AZƏR NURİYEV

Avropanı bürümüş anomal istilər fonunda Serbiyada da ən yüksək “siyasi temperatur” qeydə alınır. Ölkə inqilab təhkükəsini yaşayır. Belqrad özünü təkcə iqlim böhranının deyil, həm də kəskin daxili siyasi böhranın episentrində tapıb. Ölkədə siyasi vəziyyət gərginləşmə mərhələsinə qədəm qoyub: müxalifət növbədənəkar parlament seçkilərinin keçirilməsini tələb edir, hakimiyyət isə etirazları hibrid müdaxilə elementi və xarici ssenari üzrə Serbiyada növbəti “rəngli inqilab”a başlamaq cəhdi kimi şərh edir.

NOVİ SAD FACİƏSİ İLƏ BAŞLAYAN PROSESLƏR

Səkkiz aya yaxındır ki, ölkəni etiraz aksiyaları bürüyüb və narazı təbəqə prosesə ad da tapıb – “konteyner inqilabı”. Bu ad ötən il noyabrın əvvəlində Novi Sad vağzalının damının bir hissəsinin uçmasından sonra gündəmə gəlib. Hadisə nəticəsində 16 nəfərin ölümündən sonra ölkədə tələbə etirazları başlayıb. Aksiya iştirakçıları xüsusilə son günlər magistral yolları bağlamaq üçün zibil qablarından istifadə edirlər. Serb tələbələr vətəndaşları “ümumi blokadaya” çağırırlar. Bu çağırış polis hər yerdə qurulan barrikadaları sökmək üçün sərt hərəkətlərinə və etirazçıların həbsinə cavab olaraq edilib.

TƏSADÜFƏN SEÇİLMƏYƏN TARİX

Lakin diqqətlə baxanda asanca görmək olur ki, məsələnin kökü heç də baş verən qəza ilə bağlı deyil. Artıq neçə müddətdir ki, Serbiya hakimiyyəti Qərbin təzyiqləri qarşısında müstəqil xarici siyasət yürüdü. Rusiya da daxil olmaqla, bütün ölkələrlə normal münasibətlər qurmağa çalışır. Bu səbəbdən Qərbin müxtəlif strukturları tələbə-gənclər arasında təbliğati gücləndirir, onları hakimiyyətə qarşı qalxmağa çağırırlar. Bir maraqlı nüans da var. Belə ki, etiraz kampaniyasının başlanğıc nöqtəsi kimi 28 iyun tarixi seçilib. Bu da təsadüfi deyil və güclü simvolik yük daşıyır. Məhz 1389-cu ilin bu günü serb döyüşçüsü Miloş Obilić Kosovo çölündə Osmanlı sultanı Muradın ölümünə səbəb olub. 525 il sonra, 1914-cü il iyunun 28-də serb millətçisi Qavriilo Prinsip Sarayevoda Avstriya-Macaristan krallığının vəliəhdi Frans Ferdinand və onun həyat yoldaşına qarşı siyasi sui-qəsd törədib və bundan sonra Birinci Dünya Müharibəsinə səbəb olan hadisələr silsiləsi başlayıb.

MƏŞHURLARIN ETİRAZÇI TƏLƏBƏLƏRƏ DƏSTƏYİ ARTIR

Bəs etirazçılar nə istəyirlər? Onların fikrincə, qəza hakimiyyətin səhlənkarlığı və korrupsiya ucbatından baş verib. İddia edirlər ki, faciədən səkkiz aya yaxın vaxt keçsə də, ortada günahkarların cəzalandırılması ilə bağlı real nəticə yoxdur. Son zamanlar faciəyə görə məsuliyyət daşıyanların cinayət və siyasi məsuliyyət tələbi daha da böyüyərək, ölkədə növbədənəkar seçkilər və hakimiyyət dəyişikliyi çağırışına çevrilib.

Serbiyanın vəliəhd şahzadəsi

Novak Cokovic

Filip Karadjordjevic ictimaiyyətə açıq məktubla müraciət edərək xəbərdarlıq edib: “Heç kəs öz inanclarını dinc yolla müdafiə etdiyinə görə hücumla məruz qalmamalıdır”.

Serb tennis ulduzu Novak Cokovic isə Uimbldondakı qələbəsini etirazçı serb tələbələrin ənənəvi jesti ilə qeyd edib və bununla da onların mübarizəsinə dəstəyini açıq şəkildə nümayiş etdirib.

“Blokada hərəkəti”nin iştirakçılarının sayı sürətlə artdığından, polis onun öhdəsindən gəlməsi getdikcə çətinləşir.

Aleksandar Vučić

PREZİDENT GERİ ÇƏKİLMƏK FİKRİNDƏ DEYİL

Serbiya hakimiyyəti etirazlara sərt cavab verməkdən əl çəkməyəcək kimi görünür. Daha əvvəl blokadaları “terror fəaliyyəti” adlandıran prezident Aleksandar Vučić öz mövqeyini bir daha təkrarlayıb. “Biz heç bir həyatı əhəmiyyətli obyektin bloklanmasına imkan verməyəcəyik. Hamınızı həbs edəcəyik, sizin zorakılığınızdan doymuşuq”, - deyərək prezident tələbələri hədələyib. Üstəlik, o, yanvar ayında tələbə etirazçılarına xəsarəti yetirməkdə ittiham olunanları nümayişkarana şəkildə əfv edib. Bu, o vaxtkı baş nazir Miloş Vuçeviç istefaya məcbur edib.

EKSPERTLƏRİN FİKİRLƏRİ HAÇALANIR

Prezidentyönlü Serb Tərəqqi Partiyasının lideri olan keçmiş baş nazir Miloş Vuçeviç də əmindir ki, “konteyner inqilabı” və blokadalar heç bir nəticə verməyəcək.

Bununla belə, bir çox serb ekspert prezidentin və keçmiş baş nazirin nikbinliyini bölüşməzlər. Belqradlı politoloq və tarixçi Drağan Popović deyir: “Hakimiyyət repressiyaları gücləndirir. Onlar praktiki olaraq odun üstünə yağ tökərək, kaos yaradırlar”.

Öz növbəsində Rusiya Beynəlxalq Əlaqələr Şurasının (RIAC) proqram meneceri Milan Lazović hesab edir ki, hazırda hakimiyyətin süqutu və ya Vučićin növbədənəkar seçkilər keçirmək, parlamenti buraxmaq üçün güzəştə getməsi üçün heç bir aşkar ilkin şərtlər yoxdur. Onun fikrincə, hakimiyyət son vaxtlar mövqelərini bir qədər də gücləndirib və etirazlar yavaş-yavaş azalmağa başlayıb: “Amma mən demirəm ki, onlar tamamilə dayanacaq və hər şey boş çıxacaq. Əksinə, mənə elə gəlir ki, kifayət qədər uzun müddət davam edəcəklər”.

BURADA SİZİN REKLAMINIZ OLA BİLƏR

Tel: (+994 55) 457-02-03 / (+994 77) 447-47-17

E-mail: kaspiqazeti@kaspi.az

ŞƏXSİ MƏLUMATLARIMIZ DAHA TƏHLÜKƏSİZ OLACAQ

Yaşayış yeri dəyişdikdə şəxsiyyət vəsiqəsinin də dəyişdirilməsi məcburi olacaq. Bu, “Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında” qanuna dəyişiklik layihəsində əksini tapıb. Bununla belə, yeni formalı şəxsiyyət vəsiqəsinə keçid könüllü olacaq.

SEVİNC ABBASOVA

Vətəndaşları şəxsiyyət vəsiqəsi ilə bağlı mühüm yeniliklər gözləyir. Artıq Milli Məclisin plenar iclasında “Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında” qanuna dəyişiklik layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib. Layihəyə əsasən, şəxsiyyət vəsiqəsində göstərilən məlumatlar siyahısına yaşayış yeri və vətəndaşlıq məlumatları da əlavə olunacaq.

Bəs, görəsən, bu addımın atılmasında məqsəd nədir? Nəzərdə tutulan yeniliklərlə nələr dəyişəcək? Köhnə vəsiqə sahibləri də sənədlərini dəyişməlidirlərmə?

MƏLUMATLARIN MÜHAFİZƏSİ GÜCLƏNDİRİLİR

Milli Məclisin deputatı Azər Allahverənov deyir ki, bu dəyişikliklər Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının (ICAO) 9303 nömrəli standartlarının tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilir. Əsas məqsəd şəxsiyyət vəsiqələrinin istifadəsi zamanı ortaya çıxan bəzi praktiki çətinliklərin aradan qaldırılmasıdır: “Bir çox hallarda Azərbaycan vətəndaşları biometrik şəxsiyyət vəsiqələrindən səyahət sənədi kimi istifadə edirlər. Məsələn, Türkiyə ilə əldə olunan razılaşmaya əsasən, vətəndaşlarımız yeni nəsil

şəxsiyyət vəsiqəsi ilə bu ölkəyə səfər edə bilirlər.

Azər Allahverənov

Lakin sənədin üzərində yaşayış ünvanının göstərilməməsi müəyyən hallarda praktiki çətinliklərə yol açır. Buna görə də şəxsiyyət vəsiqəsinin formasında və məzmununda dəyişiklik zəruri hesab olunub. Yeni qanun layihəsində bu məlumatların sənədin üzərində açıq şəkildə əks etdirilməsi təklif edilir”.

Qanun layihəsində digər əsas dəyişikliyə toxunan millət vəkili vurğulayır ki, bu yenilik çipdə saxlanılan məlumatları əhatə edir: “Belə ki, yeni düzəliş əsasən, çipdə yalnız zəruri məlumatların saxlanması nəzərdə tutulur. Əvəzində, vətəndaşın ailə vəziyyəti, valideynləri, hərbi vəzifəsi, uşaqları və digər şəxsi məlumatlar İdarələrərsi Avtomatlaşdırılmış Məlumat Axtarış Sistemi vasitəsilə saxlanılacaq. Bu məlumatlar kriptografik mühafizə altında olacaq və yalnız səlahiyyətli orqanlar tərəfindən əldə edilə biləcək. Bu yanaşma vətəndaşların məlumat təhlükəsizliyinin artırılmasına və icazəsiz müdaxilələrin qarşısının alınmasına xidmət edir”.

ŞƏXSİYYƏTİN DAHA DOLĞUN TANINMASINA İMKAN YARADACAQ

Ekspert deyir ki, layihədə yaşayış yeri və vətəndaşlıq məlumatlarının birbaşa vəsiqə üzərində qeyd olunmasının nəzərdə tutulması şəxsiyyətin daha dolğun tanınmasına imkan yaradacaq: “İndiki şəxsiyyət vəsiqələrində yalnız “Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi” yazılsa da, faktiki olaraq bəzi vəsiqələr vətəndaşlığı olmayan şəxslərə də verilir. Bu isə

məhkəmə proseslərində və hüquqi mübahisələrdə suallar doğurur. Yeni layihə ilə şəxsiyyət vəsiqəsinin üzərində vətəndaşlıq statusunun açıq göstərilməsi, hüquqi ayırd etməni daha da sadələşdirəcək. Bu, həm də miqrasiya və hüquqi məsuliyyət məsələlərində daha şəffaf hüquqi baza yaradacaq”.

Ruslan Vəliyev onu da qeyd edir ki, hazırda qüvvədə olan biometrik və köhnə nəsil

istifadə edilməsi mümkündür və vətəndaşlardan məcburi dəyişiklik tələb olunmayacaq. Lakin vətəndaş öz istəyinə uyğun olaraq istənilən vaxt vəsiqəsinin dəyişdirilməsi məcburi vətəndaşlıq məlumatlarının əlavə olunmasını tələb edə bilər. Bu dəyişiklik könüllülük prinsipinə əsaslanacaq.

BOŞLUQLAR ARADAN QALXACAQ

Hüquqşünas Ruslan Vəliyev də təklif olunan dəyişiklikləri hüquqi çeviklik və şəffaf baxımından müsbət qiymətləndirir. Onun sözlərinə görə,

hazırda biometrik vəsiqələrdə ünvan və vətəndaşlıq kimi vacib bilgiler yalnız çipdə yer alır. Lakin bütün dövlət qurumlarında həmin cipləri oxumağa imkan verən cihazların olmaması və ya texniki nasazlıqlar səbəbindən vətəndaşlar tez-tez hüquqi və inzibati problemlərlə üzləşirlər: “Bir çox hallarda dövlət orqanları və ya beynəlxalq strukturlar texniki səbəbdən həmin elektron daşıyıcıdan məlumatı oxuya bilmir. Bu da vətəndaşın hüquqlarının tanınmasında və ya xidmətə çıxışında problemlər yaradır. Yeni dəyişikliklərdə bu boşluq nəzərə alınıb. Görünən odur ki, yeni qanun layihəsi şəxsiyyət vəsiqəsinin funksionallığını artırmaq, istifadə prosesini asanlaşdırmaq, məlumat təhlükəsizliyini təmin etmək və vətəndaşların hüquqi münasibətlərdə şəxsiyyətini daha dəqiq ifadə etmək məqsədi daşıyır”.

vəsiqələr etibarlılıq müddəti bitənədək istifadə edilə bilər: “Məlumdur ki, indi vətəndaşlar həm yeni, həm də köhnə vəsiqələri paralel istifadə edirlər. Onlar üçün hansısa məhdudiyyət tətbiq edilmir. O baxımdan yeni formatlı şəxsiyyət vəsiqəsinə keçid də könüllü olacaq. Lakin yaşayış yeri və ya ailə vəziyyəti dəyişən vətəndaşlar, eləcə də 25, 35 və 50 yaş dövrlərində məcburi dəyişiklik etməli olacaqlar.

Bununla yanaşı, kim istəsə, əvvəlcədən müraciət edib vəsiqəsinin yeniləyə bilər. Lakin hüquqi öhdəlik yalnız müvafiq yaşa çatdıqda və ya yaşayış ünvanı dəyişdikdə yaranacaq”.

Ruslan Vəliyev

TELMAN ADIĞÖZƏLOVUN OĞLU TURAL ADIĞÖZƏLOV ATASI İLƏ BAĞLI XATİRƏLƏRİNİ “DOĞMALAR”DA DANIŞIR

“ATAMDAN SONRA TEATRA CƏMİ BİRCƏ DƏFƏ GETMİŞƏM”

“Azdrama”ya getmirəm. Elə bil ayağım getmir. “Azdrama” deyəndə teatrın köhnə vaxtları yadıma düşür. Təmindən sonra teatr tam dəyişib. Bir dəfə getdim, elə bildim başqa yerə gəlmişəm”.

Xalq artisti Telman Adigözəlovla son müsahibəm ölümündən təxminən bir il qabaq olmuşdu. “İndi cavan aktyorların şansı daha çoxdur”, - deyəndə, - “bəş sizin şansınız nə qədərdir?” - deyər söhbətimizin sonunda soruşmuşdum. “Bunu Allah bilir...”, - deyər cavab vermişdi. Bir il sonra aktyor qəfil infarktdan vəfat edəndə o cavabını xatırlamışdım... İyulun 17-i Telman Adigözəlovun doğum günüdür. “Doğmalar” rubrikamızda mərhum aktyorun oğlu Tural Adigözəlovla söhbətlaşdıq...

QƏRİBƏ, KÖVRƏK BİR HİSS
● Telman Adigözəlov ad günlərində çox kövrəlirmiş. Həssas olduğu üçün yaşının üstünə yaş gələndə kədərlənirmiş. Əgər sağ olsaydı, 72 yaşını qeyd edəcəkdi...

● Ad günlərini dostlarla, ya ailəvi qeyd edirdi. “Ad günümde mənə qəribə hiss olur. Qəribə, kövrək bir hiss gəlir mənə”, - deyirdi. Anı kövrəlmiş kimi olurdu. Yəqin fikirləşmiş ki, yaşının üstünə yaş gəlir. İnsan müəyyən yaşa kimi böyümək istəyir, sonra da yaşlanmaq istəmir. İstər həyatda, istər səhnədə arzularını həyata keçirmək üçün vaxt lazımdır. Bəlkə o düşüncə ilə kədərlənirmiş. Yəni ömür gedir...

● Telman Adigözəlov haqqında çox vaxt “o, komik aktyor idi”, - deyirlər. Amma mən hesab eləmirəm ki, o, sırf komik aktyor idi. O, daha çox dramatik rollarda oynayıb. Bəlkə təbiət etibarilə zarafatçı olduğu üçün yanaşma belə olub?

● Atam deyirdi ki, mən bütün səpkili rolları oynaya bilirəm, təkcə komik rolları deyil. Ramiz Novruzun “Hələ sevirəm deməmişdilər” tamaşasında dramatik rol oynayıb. Mən onda məktəbdə oxuyurdum. Özüm şahidi olmuşam, o tamaşada zaldə kövrəlib ağlayanlar vardı. “Tragikomediya həyata daha yaxındır. İnsanın həyatda şən və kədərli günləri var. Bu janr daha maraqlıdır”, - deyirdi. Təbiətinə gəlincə, hə, zarafatı sevirdi, amma yerində. Ola bilirdi hansısa şəraitdə yaranan gərginliyi aradan qaldırmaq üçün zarafat etsin. Amma heç kəs deyər bilməz ki, o, yersiz, şit zarafat edib. Atam deyirdi

ki, mən insanları yaxşı tanıyıram, hətta heç kimin sözüne qulaq asmayan içkili adamın damarını tuta bilirəm. O, kimlə harada və necə danışmaq, zarafat etmək və ya ciddi olmaq lazımdır, yaxşı bilirdi. Ona görə də insanlar onu sevirdi. Küçə-bacada da hamı onu tanıyırdı. İnsanlarla düzgün münasibət qurmağı bacarırdı.

● Sizcə, bu, onun sənətindən irəli gəlirdi?

● Yox, bu, həyat təcrübəsi idi. Atam uşaqla da, yaşlı ilə də, başqa sahənin adamı ilə də gözəl münasibət qura bilirdi. İndiyə qədər eşitməmişəm ki, kimsə onun haqqında xoşagəlməz bir söz desin. Atam hamıya kömək etməyə çalışırdı, əlindəki son tikəsini də bölməyi xoşlayırdı. Elə adamlar var, heç tanımıram, yaxınlaşıb deyirlər ki, atan filan işi görmüşdü. “Özüm üçün heç kimdən heç nə istəmərim, amma kiməsə kömək lazımdırsa, gedib xahiş edərim”, - deyirdi. Hara gedirdisə, ünsiyyət qururdu, insanlar özləri ona yaxınlaşıb, şəkil çəkirdilər. Atam hamı ilə özünə görə rəftar edirdi, insanları tanıyırdı. Amma nədənsə həmişə “təklidkə, kənar bir yerdə, təbiət qoynunda yaşamaq istərim”, - deyirdi.

“İndi adam çox fikirləşir: bəlkə düz diaqnoz qoyulsaydı, müalicə olsaydı, belə olmazdı. Bəzən də fikirləşirsən ki, alın yazısı belə imiş.”

“MƏN SƏSSİZCƏ OTURUB ONLARA QULAQ ASIRDIM”

● Telman Adigözəlovla son müsahibəm yaxşı yadımdadır: bir az pessimist görünürdü. Teatr təmində olan vaxtlar idi. Təbi, səhnəyə öyrəşən, yaradıcı adam üçün bu, çətin dövr idi. Həmin əhvali evə də daşıyırdı?

● Yox... O, atamın sənət baxımından əhvalı idi. Yaradıcılıq əhvalı belə idi. Bu, işsiz qalmış kimi bir şeydir. Təsəvvür edin, yeni rollar oynamaq istəyir, amma teatr bağlıdır, oynaya bilmir, tamaşaçı ilə ünsiyyət qırılıb... Olsun ki, əhvalı teatrın ümumi vəziyyətinə görə belə idi. Bu, iş həyatı idi. Adı həyatda fərqli idi, pessimist əhvalda deyildi. Həyatda pozitiv adam idi. Hamı da onu belə tanıyırdı. Aktyorlar ondan mənəvi güc alırdılar. Çünki o, həmişə hamıya mənəvi dəstək olurdu. Mən atamla uşaqlıqdan teatra, tamaşaların premiyalarına gedirdim. Verilişlərində də, səhnəxərsə söhbətlərində, aktyorlarla teatrın bufetində görüşlərində də olmuşam. Səyavuş Aslan, Yaşar Nuri və başqa aktyorlar da orada olurdu. Hərəsinin də o balaca kafedə öz yeri vardı. Gəlib oturur, maraqlı söhbətlər edirdilər. Onların bir-biri ilə söhbətləri, deyib-gülməkləri çox xoşuma gəlirdi. Dənizkənarı parkda da bir kafe-çayxana vardı. Aktyorlar oraya da yığılırdı. Atam mənə də özü ilə aparırdı. Mən səssizcə oturub onlara qulaq asırdım.

“BƏLKƏ ATAM BALAKƏNDƏ QALSAYDI, HEÇ AKTYOR OLMAYACAQDI”

● Hər halda sayılıb-seçilən aktyorların sırasına düşmək də atanıza asan başa gəlməyib...

● Atam Balakəndə sadə bir ailədə doğulub. Uşaq olanda Bakıya köçüblər. Atamın uşaqlıqda qolunda yara olub. Həkim deyib ki, Balakən nəmişlik yeridir, yaranın sağlması gec olacaq. Buna görə babam da ailəlikcə Bakıya köçməyi qərara alıb. Bəlkə

atam Balakəndə qalsaydı, heç aktyor olmayacaqdı. Bakıya gələndən sonra teatra həvə göstərib, tamaşalara gedib. Məktəbdə oxuyanda artıq teatrın yolunu tanıyırdı. Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində uşaq rolları oynayırdı. Rayondan gəlmiş bir uşaq beləcə tanınıb. Öz-özünə istedadı və zəhməti ilə yol açıb, sevilib-seçilən aktyorların sırasına düşüb. Atam teatrda çalışmaqla yanaşı, Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində də dərslərdə deyirdi.

● O vaxt ölkədə cəmi bir telekanal vardı. “Evləri köndələn yar”, “Yaşıl eynəkli adam”, “Ördən burdan”, “Qonşular” a uşaqlıqdan böyüyə hamı baxırdı.

● “Evləri köndələn yar” gözəl tamaşa idi. Atamın gənclik illərinə düşmüşdü. Kamil onun ən sevimli rollarından idi. Hamı da o tamaşaya baxmışdı. Çünki bir televiziya kanalı vardı. Bu, aktyorların tanınmasına, sevilməsinə səbəb olurdu. Atam deyirdi ki, çalışıram mənə tapşırılan bütün rolları elə oynayım ki, yadda qalan olsun. Baş rol olmasın, lap ikinci dərəcəli, xırda rol olsa belə, onu elə oynayacağam ki, yaddan çıxmasın. Bu, bəlkə də atamın uşaqlıqdan səhnədə olması ilə bağlı idi. O, uşaqlıqda Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində uşaq rolları oynayıb. Atam kinolara da çəkilmişdi, amma teatrı daha çox sevirdi. Həmişə deyirdi ki, teatr canlıdır, tamaşaçı ilə birbaşa ünsiyyət var, onun reaksiyasını görürsən, bu, mənə çox maraqlıdır.

“ATAMIN NƏ AĞIR XƏSTƏLİYİ VARDI, NƏ DƏ YATAQ XƏSTƏSİ İDİ”

● Atanızın ölümü qəfil oldu. Sizin qədər tamaşaçı da buna hazır deyildiniz...

● Heç kimin, heç özünün də ağlına gəlməzdi... Adam var, xəstəliyi olur və bu, onu psixoloji öyrəşdirir ki, hazırlaşsın. Amma atamın nə ağır xəstəliyi vardı, nə də yataq xəstəsi idi. 56 yaşında dünyasını dəyişdi. Bu, alın yazısıdır. Allah hərəyə bir ömür yazıb. Biz bunu bilmirik. İnsan bunu bilsə, bəlkə bədbin olar. Əcəldən qaçmaq olmaz. Amma atam 56 yaşına görə çox işlər gördü. 40 ilə yaxın səhnədə oldu. 17 yaşında “Nəsimi” filmində çəkildi. O, böyük hörmət qazanmışdı. Bu gün də kimin oğlu olduğumu biləndə ehtirama yad edirlər. Bu, böyük şeydir.

● O vaxtlar müsahibənizdə demişdiniz ki, həkimlərin səhlənkərlığı üzündən atanızı itirmisiniz...

● Belə bir şey olmuşdu. Atamın ağır xəstəliyi yox idi. Mən əsgərlikdə olanda kiçik infarkt keçirib, heç özü də

bilməyib. Həkim deyib ki, uzun var. İndi adam çox fikirləşir: bəlkə düz diaqnoz qoyulsaydı, müalicə olsaydı, belə olmazdı. Bəzən də fikirləşirsən ki, alın yazısı belə imiş. Atam Fatmayı qəbiristanlığında dəfn olunub. Orada qohumlarımız da var. O kənd bizə uşaqlıqdan doğmadır. Əliabbas Qədirovun, Səməd Səmədovun da orada bağları vardı. Onlar də rəhmətə gediblər.

“MƏN BU BOŞLUĞU DAHA ÇOX HİSS ETDİM”

● Atanızın ölümündən sonra dolanışığının çoxunu çətin oldu?

● İtkisi biz övladlarına, həyat yoldaşı kimi anama çətin oldu. Əvvəlcə anlamırsan, inanmırsan, adama pis təsir edir. Yara isti olur. Tədricən dərk edirsən və başırsan. Mən bu boşluğu daha çox hiss etdim. Bizim aramızda ata-oğul münasibətindən başqa, dostluq var idi. Maddi cəhətdən çox da çətinlik çəkmədik. O vaxt mən hərbi xidmətdən qayıtmışdım. 22 yaşım vardı. İqtisad Universitetini bitirmişdim, işləməyə başladım. Bacım da Tibb Universitetini bitirmişdi. İşlə təminatımıza dövlət dəstək oldu. Mən Fövqəladə Hallar Nazirliyində işlə təmin olundum. 14 il orada çalışdım. Bacım da stomatoloq kimi işlə təmin olundu. Sadəcə, ata hər ailədə dayaqdır. Adam hər işdə atasına arxayın olur. Biz o dayağı itirdik...

● Dediniz ki, uşaqlıqda həmişə atanızla teatra gedərdiniz. Ondan sonra necə, teatra gedirsinizmi?

● Atamdan sonra teatra cəmi birçə dəfə getmişəm. Amma uşaqlarımı Kukla Teatrına aparıram. Orada atamın tələbəsi işləyir. O, dəvət edir. “Azdrama”ya isə getmirəm. Elə bil ayağım getmir. “Azdrama” deyəndə teatrın köhnə vaxtları yadıma düşür. Təmindən sonra teatr tam dəyişib. Bir dəfə getdim, elə bildim başqa yerə gəlmişəm. O köhnə divarlar, dəhlizlər - hamısı dəyişib. Xatirələr o divarlarda idi...

Fotolar: Tural Xəlilov/Global Photostock

“ATAM SAĞ QALSAYDI, BU GÜN DƏ SƏHNƏDƏ OLACAQDI”

● Telman Adigözəlovun yubileyi uzun illər çalışdığı teatr və ya Teatr Xadimləri İttifaqı tərəfindən qeyd olunurmu? Onu yada salan varmı?

● Yox... İndi o teatrda köhnə aktyorlardan da çox az adam qalıb. Bəlkə hamısı təzədir, ona görə. Daha o teatrda Yaşar Nuri, Səyavuş Aslan, Ramiz Novruz, Ramiz Məlik, İlham Əsgərov yoxdur - hamısı dünyasını dəyişib... Özümüzü ailə olaraq onu həmişə yad edirik. Mənə elə gəlir ki, valideyni xüsusi günlərdə yada salmaq lazım deyil. Valideyn üçün xüsusi gün olmur. Həftədə bir-iki dəfə məzarımı ziyarətə gedirəm. Çəkildiyi

tamaşaları, filmləri efrdə göstərilir. Onda səsinə eşidəndə adama təsir edir. Ötən günlər yada düşür... Atam sağ qalsaydı, bu gün də səhnədə olacaqdı. Teatr onun həyatının bir parçası idi. Mən bunu gördümdü. Ən yaşlıları Səyavuş idi. Xəstə də olanda teatra gəlirdi. Onlar teatrda əl çəkə bilmirdilər. Atama da Allah ömür versəydi, səhnədə olacaqdı. Çünki “mən başqa iş bacarmıram. Mənim isim budur - aktyorluq”, - deyirdi.

● Son görüşünüzü necə xatırlayırsınız?

● Axsam evdə divanda oturmuşdu. Sonra yattı və yuxuda ikən vəfat etdi. Adama qəribə gəlir. Adam var, son sözünü deyir, övladlarına nəse vəsiyyət edir, sonra can verir. Amma atam gözənilmədən vəfat etdi. Heç nə deyər bilmədi... Qəfil ölüm çox çətinidir. Bu da bir qədərdir...

● Sizə deyirləmi, atanıza oxşayırsınız...

● Deyirlər... Oğlum da oxşayır. Üç övladım var. Böyük oğlum atamın adını daşıyır. Uşaqlarım balacədikə ilə məşğul olur. “İdmançı olacağam”, - deyir. Aktyor olmaq üçünsə o sənəti sevmək azdır, istedadın da olmalıdır. Atam kimi...

“GƏLƏCƏYİN MEDIASI: “ƏKİNCİ”NİN İZİ İLƏ”

Forumun məqsədi gənclərin media sahəsində peşəkar inkişafının dəstəklənməsi olub. Forumu ADA Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti və Azərbaycan Dillər Universitetindən jurnalistika və kommunikasiya ixtisası üzrə təhsil alan, bu sahəyə maraq göstərən 100-ə yaxın gənc qatılıb.

Bakıda Medianın İnkişafı Agentliyi (MEDİA) və “Azerconnect Group”-un birgə əməkdaşlığı çərçivəsində Milli Mətbuatımızın 150 illiyi münasibətilə “Gələcəyin mediası: “Əkinçi”nin izi ilə” mövzusunda Forum keçirilib.

“Report” xəbər verir ki, tədbirdə dövlət və özəl sektorun nümayəndələri, ölkənin aparıcı media qurumları, ali təhsil müəssisələrinin təmsilçiləri, eyni zamanda jurnalistika və kommunikasiya ixtisası üzrə təhsil alan gənclər iştirak ediblər.

GƏNCLƏRİN MEDIA SAHƏSİNDƏ PEŞƏKAR İNKİŞAFININ DƏSTƏKLƏNMƏSİ

Forumun məqsədi gənclərin media sahəsində peşəkar inkişafının dəstəklənməsi, təcrübəli media nümayəndələri ilə görüş və fikir mübadiləsinin təşkili, həmçinin rəqəmsal texnologiyalar və süni intellektin tətbiqi ilə bağlı praktiki biliklərinin artırılmasıdır.

Forumda açılış nitqi ilə çıxış edən “Azerconnect Group”-un baş direktoru Emil

Məsimov tarixin ən önəmli anlarında medianın ölkənin milli maraqlarının qorunmasına öz töhfəsini verdiyini vurğulayıb. Müasir dövrdə media anlayışının rəqəmsal texnologiyalar və yeni kommunikasiya vasitələri ilə yenidən formalaşdığına diqqət çəkən baş direktor bu transformasiyada gənc nəslin həlledici rol oynadığını qeyd edib.

MÜNBIT VƏ ƏLVERİŞLİ ŞƏRAİT MÖVCUDDUR

MEDİA-nın İcraçı direktoru Əhməd İsmayilov bildirib ki, Azərbaycanda gənclərin özünü ifadə etməsi, öz potensialını reallaşdırması üçün olduqca münbit və əlverişli şərait mövcuddur.

Mətbuat Şurasının sədri Rəşad Məcid isə çıxışında qeyd edib ki, bu tarixi irs indi də medianın əsas missiyasını müəyyənləşdirir və

yeni nəsil jurnalistlərin formalaşmasında mühüm rol oynayır.

JURNALİSTİKA GƏLƏCƏYİN PEŞƏSİ KİMİ

“Gələcəyin mediasına baxış: jurnalistika gələcəyin peşəsi kimi” keçirilən panel sessiyada çıxış edən “Baku TV”-nin rəhbəri Ramin Cəfərov deyib ki, ölkədə xeyli kreativ və müasir gənclər var: “Gələcəyin yeni media üslubu güvənli əllərdədir. Gənclər indi müasir texnologiyaları, idarəetmə mexanizmlərini öyrənməlidirlər”.

Oxu.az portalının baş redaktoru Ülvi Səfərov qeyd edib ki, insanları cəlbədicə başlıqlarla xəbəyə cəld etmək tendensiyası bitir: “Oxucu ciddi xəbər axtarır. Media öz etibarlılığını, dəqiqliyini itirmədiyi müddətdə sosial şəbəkələr onu əvəz edə bilməyəcək”.

Tədbir “Media peşəkarlığı və yeni nəsil jurnalistika” mövzusunda panel sessiyalarla davam etdirilib. Qeyd edək ki, forumu ADA Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti və Azərbaycan Dillər Universitetindən jurnalistika və kommunikasiya ixtisası üzrə təhsil alan, həmçinin digər ali məktəblərdən bu sahəyə maraq göstərən 100-ə yaxın gənc qatılıb.

Foto: Rüşət Mikayılov/Global Photostock

Rövşən Nəcəf beynəlxalq seminarda iştirak edib

Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövşən Nəcəf Avstriyanın paytaxtı Vyanada keçirilən 9-cu OPEC beynəlxalq seminarında iştirak edib.

“Report” SOCAR-a istinadən xəbər verir ki, dünyanın qabaqcıl enerji şirkətlərini bir araya gətirən və global enerji gündəliyinə dair müzakirələr üçün mühüm platformaya çevrilən seminar çərçivəsində SOCAR prezidenti bir sıra tədbirlərdə iştirak edib və ikitərəfli görüşlər keçirib.

“Siyasət və tənzimləmələr: Ədalətli və real enerji gələcəyi” mövzusunda keçirilən yüksək səviyyəli dəyirmi masada çıxış edən Rövşən Nəcəf enerji keçidinin hər bir ölkənin milli şəraitinə və iqtisadi potensialına uyğun şəkildə həyata keçirilməsinin vacibliyini qeyd edib. Bu xüsusda, müasir dövrdə Azərbaycanın enerji strategiyası, həmçinin SOCAR-ın enerji təhlükəsizliyi və davamlı inkişaf istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər barədə məlumat verib.

R.Nəcəf tədbir çərçivəsində “TotalEnergies” şirkətinin baş icraçı direktoru Patrik Puyanne, “Halliburton” şirkətinin İdarə Heyətinin sədri Ceff Miller, “Crescent Petroleum” şirkətinin baş icraçı direktoru Məcid Cəfər və OQEF şirkətinin baş icraçı direktoru Əhməd Əl Əzkavi ilə ikitərəfli görüşlər keçirib. Görüşlərdə enerji sektorunun müxtəlif istiqamətləri üzrə əməkdaşlıq imkanları nəzərdən keçirilib, birgə həyata keçirilən layihələr üzrə fikir mübadiləsi aparılıb.

“NAR” REGIONLARDA TƏHSİLƏ DƏSTƏYİNİ DAVAM ETDİRİR

Regionlara xüsusi diqqəti ilə seçilən sərfəli mobil operator “Nar”-ın baş icraçı direktoru Qunnar Panke Azərbaycan Texnologiya Universitetində (ATU) keçirilən “Məzun günü” tədbirində iştirak edib. Gəncədə təşkil olunan mərasimdə 300-ə yaxın məzun, universitetin rəhbər heyəti, müəllim kollektivi və müxtəlif şirkətlərin nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirdə çıxış edən Qunnar Panke məzunları təbrik edərək onların gələcək peşə həyatlarında uğurlar arzulayıb.

“Nar” və Azərbaycan Texnologiya Universiteti arasında imzalanmış əməkdaşlıq memorandumu çərçivəsində son bir ildə tələbələr üçün mobil texnologiyalar üzrə seminarlar, karyera hazırlığı proqramları və müəllimlər üçün

ixtisasartırma təlimləri keçirilib. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində ATU-da həm nəzəri, həm də praktik biliklərin inkişafına dəstək verilir. Çıxışında məzunlara müraciət edən Qunnar Panke bildirib: “Əziz məzunlar, sizi bu əlamətdar gün münasibətilə təbrik edirəm. İnənirəm ki, hər biriniz gələcəkdə seçdiyiniz sahənin peşəkarına çevriləcək və cəmiyyətin inkişafına öz töhfənizi verəcəksiniz. Telekommunikasiya sahəsində

karyera qurmaq istəyənlərə isə bizimlə birgə çalışma fərsətləri açıqdır”.

Qeyd edək ki, “Nar” korporativ sosial məsuliyyət strategiyasında təhsili əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirib. Operator regionlarda yaşayan gənclərin bilik və bacarıqlarının artırılması onların əmək bazarına inteqrasiyasına dəstək və müasir texnologiyalarla tanışlığı istiqamətində davamlı layihələr həyata keçirir.

Hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərən “Nar” son 6 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəri yönümlülük strategiyasına sadıq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Təsisçi
Global Media Group

Baş redaktor
İlham Quliyev

Redaksiya
Baş redaktorun müavini - **Azad Əliyev**
Müxbirlər - **Təranə Məhərrəmov, Aygün Əziz, Zərif Salmanlı**
Müəlliflər - **Azər Nuriyev, Rüstəm Qaraxanlı, Xanım Aydın, Aqşin Kərimov, Sevinc Abbasova, Faiq Tahirov**
Korrektor - **Vüsal Əliyev**

Texniki şöbə
Kreativ direktor - **Murad Arbay**
Dizaynerlər
Lalə Qasımova, İlham İsmayilov, Aydan Məmmədli
Yayım və satış meneceri
Vadim Manafov

Ünvan
Bakı, Səməd Vurğun 34, AF Mall
Telefon: (012) 525 03 31
kaspiqazeti@kaspi.az

Qəzet “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.
Sifariş: 1454
Tiraj: 2350
Müəlliflərin mövqeyi redaksiyanın mövqeyi ilə üst-üstə düşməyə bilər.

QONSU ÖLKƏDƏ EV SAHİBİ OLMAQ ARZUSU

Azərbaycan vətəndaşları Türkiyədə ən çox mənzil alan ölkələr içərisində altıncı yerə yüksəlib. Qiymətlər nə qədər yüksək olsa da, qardaş ölkədən mənzil alanların sayı 20 faiz artıb.

ZƏRİF SALMANLI
zarifsalmanli@kaspi.az

Azərbaycan vətəndaşlarının Türkiyədə daşınmaz əmlak bazarına marağı artmaqda davam edir. Türkiyənin Statistika İdarəsinin məlumatına görə, bu ilin yanvar-mart aylarında Azərbaycan vətəndaşları bu ölkədə 203 mənzil alıblar. Bu, 2024-cü ilin birinci rübü ilə müqayisədə 34 mənzil və ya 20,1 faiz çoxdur. Xatırladaq ki, 2024-cü ildə Azərbaycan vətəndaşları Türkiyədə 866 mənzil almışdılar. Mart ayında Azərbaycan vətəndaşları Türkiyədə ev alanların siyahısında ilk onluqda altıncı yerdə qərarlaşıb. Bu ilin may ayında isə Azərbaycan vətəndaşları Türkiyədə 75 mənzil alıblar.

Bəs vətəndaşlarımızı qardaş ölkənin əmlak bazarına çəkən nədir?

YATIRIM ÜÇÜN ƏLVERİŞLİ ÖLKƏ

Əmlak məsələləri üzrə ekspert Elnur Fərzəliyevin sözlərinə görə, Türkiyədə yaşayan vətəndaşlarımız kirayədən qurtulub mənzil sahibi olmaq istəyirlər: “Xarici ölkələrdən daşınmaz əmlak alan Azərbaycan vətəndaşlarının böyük əksəriyyətinin yatırım etdikləri ölkələrlə mütləq müəyyən əlaqələri olur. Türkiyədə yetəri qədər soydaşlarımız yaşayır. Bəzisi orada işləyir, bəzisi təhsil alır. Lakin Türkiyədə yaşasalar da, Azərbaycan vətəndaşı hesab olunurlar. Türkiyədə yaşayan insanların arasında Naxçıvan Muxtar Respublikasının sakinləri çoxluq təşkil edirlər. İnsanlar Türkiyədə müəyyən bir müddət kirayə yaşayırlar, sonra isə mənzil sahibi olurlar. Bu da statistik rəqəmlərə təsir edirlər”.

E.Fərzəliyev bildirdi ki, vətəndaşlarımızın Türkiyə əmlak bazarına maraq göstərməsinin digər bir səbəbi də yatırım məqsədidir: “Türkiyədə qiymət artımı daha

sürətlidir.

Vətəndaşlarımız da orada mənzil alaraq, kirayə verirlər. Kirayələrdən kifayət qədər qazanc əldə edə bilirlər. Həmçinin Türkiyədə turizm sektoru xeyli inkişaf edib. Turistlərə mənzili kirayə vermək onlara daha sərfəlidir. Yəni azərbaycanlıların Türkiyədən mənzil almasının əsas səbəblərindən başcası yatırım məqsədli atılan addımlardır”.

“ALANYA VƏ ANTALYADAN ALIRLAR”

Ekspert Azərbaycan vətəndaşlarının Türkiyədə əmlak alarkən hansı ərazilərə üstünlük verildiyinə də toxundu: “İstanbulda əmlakların qiyməti xeyli yüksəkdir. Təkcə azərbaycanlılar deyil, digər ölkə vətəndaşları da Türkiyədən mənzil alarkən, əsasən turistik zonalara üstünlük

verirlər. Alanya, Antalya kimi ərazilərdə tikintilər daha sürətlə gedir. Həm yaşayış, həm də kirayə üçün əlverişli olan bu tip ərazilərə yatırımlar daha çox edilir”.

Ekspertin sözlərinə görə, Bakı və digər böyük şəhərlərimizdə türk tikinti şirkətlərinin nümayən-dəlikləri mövcuddur. Həmin şöbələr də oraya müştərilərin axın etməsinə səbəb olurlar.

Azərbaycan vətəndaşlarının Türkiyədə aldıkları mənzillərin sayı

“400 min dollar ödə, vətəndaş ol”

E.Fərzəliyevin sözlərinə görə, insanların Türkiyəyə axın etməsinin bir səbəbi də vətəndaşlıq hüququ əldə etmək planıdır:

“Türkiyədə vətəndaşlıq almaq üçün 400 min dollardan baha qiymətə olan əmlak almalısan. Bu rəqəm əvvəlki dövrlərdə 250 min dollar idi. Qiymətin yüksəldilməsinin də səbəbi insanların Türkiyəyə axın etməsidir.

Dünyada baş verən bir sıra proseslər çərçivəsində Türkiyə vətəndaşı olmaq istəyən insanların sayı artdı. Qardaş ölkə də bu vəziyyətdən öz iqtisadiyyatına töhfə qazandırır. Daşınmaz əmlak yeganə sahədir ki, xarici ölkələrdən investisiya cəlbinə səbəb olur. Türkiyəyə böyük pullar qazandırır”.

Qeyd edək ki, Türkiyədə mənzil qiymətləri 2025-ci ilin mart ayında 2024-cü ilin mart ayı ilə müqayisədə 32,3 faiz artıb. Şəhərlər üzrə satılan mənzil sayına görə İstanbul, Antalya, Mersin ilk üçlükdə qərarlaşıb.

“Əmlak bazarı daha sadədir”

İqtisadçı Fuad İbrahimov isə düşünür ki, qardaş ölkədə əmlak sahibi olmaq daha rahat olduğundan insanlar oranı seçir: “Ola bilər ki, bu, dövrü xarakter daşıyır. Yaxud Türkiyədə əmlak qiymətlərində müəyyən kompaniyalar da ola bilər. Vətəndaşlarımız da müəyyən güzəştlərdən istifadə edərək mənzil sahibi olurlar. İnsanlarımız üçün

Türkiyədə mənzil sahibi olmaq daha cazibədar gəlir. Deməli, vətəndaşlarımız orada daha rahat əmlak sahibi ola bilirlər. Əmlak bazarı daha sadədir. Bu da insanlarımızı oraya cəlb edir”.

İqtisadçının sözlərinə görə, bu axın Türkiyə iqtisadiyyatı üçün əlverişli olsa da, ölkəmiz üçün yaxşı hal deyil: “İstənilən halda, hər hansı vətəndaşımızın xarici ölkədən əmlak alması dövlətimizdən kapital axınına səbəb olur. Qardaş ölkə də olsa, istər-istəməz onların iqtisadiyyatına investisiya yatırmış olur. Təbii ki, bizim ölkəmiz insanlarımız üçün daha cazibədar, qiymətlər daha uyğun olsa, vətəndaşlarımız kapitalını öz ölkəmizə yatırmayı daha üstün tutar. Əgər bu vəziyyət kütləvi hal alarsa, bu, bizim ümumi iqtisadiyyatımız üçün mənfi təsir deməkdir. Çünki ölkədən kütləvi kapital axını makro-iqtisadi səviyyəmizə təsir edir”.

Elnur Fərzəliyev

Fuad İbrahimov

SƏMƏRƏLİ OLACAQMI?

Orta məktəblərdə Çin dilinin tədrisi ilə bağlı planlar geniş müzakirələrə səbəb olub. Elm və təhsil nazirinin təşəbbüsü ideya olaraq cəlbedicidir. Bəs həyata keçirilməsi necə? Kadr hazırlığı, dərs vəsaitlərinin hazırlanması üçün nə qədər vaxt lazımdır?

TƏRANƏ MƏHƏRRƏMOVA
taranamaharramova@kaspi.az

Məktəblərdə Çin dilini tədris etmək istəyirik...” Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayevin VIII ADA Beynəlxalq Təhsil Konfransında Azərbaycan məktəblərində Çin dilinin tədrisi ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər geniş müzakirələrə səbəb olub. Nazir bildirib ki, hansısa müəllim xarici dil tədris etməsi üçün başqa ölkədən dəvət olunursa, lazımı əmək haqqı ilə təmin edilməlidir. Bu mənada, dili tədris edən kadrlar özümüzdə yetişməlidir.

Orta məktəblərimizdə Çin dilinin tədrisi ilə bağlı sosial platformalarda da müxtəlif rəylər yayılır. “Çin dünya siyasətində aparıcı mövqeyə malikdir, bu qərar məqsəduyğundur”; “Bu qədər Çin dili bilən müəllimi haradan tapacağıq?”; “Hələ öz dilimizi düzgün tədris edək, sonra Çin dilinə keçərik”; “Məktəbdə tədris olunsay, həm də aşağı siniflərdən tədrisə başlasay, nə gözəl!”; “Çin dili beynəlxalq dil deyil, bu dili öyrənən onu ancaq Çinə gedərkən danışacaq, əsas ingilis və rus dilləridir” və s.

Təbii ki, nazirin fikirləri təşəbbüs və ideya olaraq cəlbedicidir. Bəs həyata keçirilməsi necə? Kadr hazırlığı, dərs vəsaitlərinin hazırlanması üçün nə qədər vaxt lazımdır? Orta və

ümumtəhsil məktəbləri səviyyəsində Çin dili tədris edən müəllimlərimiz varmı?

Emin Əmrullayev

İxtisaslı müəllim hazırlığına ehtiyac var

Qəbələ rayonu Vəndam qəsəbəsi E.Bəşirov adına 3 sayılı tam orta məktəbin müəllimi Fəridə Ağayeva hesab edir ki, məktəblərdə Çin dilinin tədrisi ideyası müasir dövrün çağırışlarına cavab verən, gələcəyə yönəlmiş strateji təşəbbüsdür: “Azərbaycanda bu dilin məktəb təhsilinə daxil edilməsi, xüsusilə bölgələrdə yaşayan şagirdlər üçün yeni imkanların açılması deməkdir. Uşaqların son illər Çin, Koreya kimi ölkələrin mədəniyyətlərinə böyük maraq göstərdiklərini də nəzərə alsaq, bu, uşaqlar üçün də sevindirici bir nüans olar. Məktəb və şəxsi maraq dünyalarının üst-üstə düşməsi onların dərsə olan motivasiyasını da yüksəldər”.

F.Ağayeva hesab edir ki, bu təşəbbüsün uğurla həyata keçməsi üçün ilk növbədə, ixtisaslı müəllim hazırlığı təmin olunmalıdır: “Çin dili spesifik struktur və fərqli mədəni kontekst daşıdığı üçün onun tədrisində yalnız dil biliklərinə deyil, eyni zamanda pedaqoji metodikalara da xüsusi önəm verilməlidir. Müəllimlərin distant təlimlər, beynəlxalq təcrübə mübadilələri və müasir resurslarla təmin olunması bu istiqamətdə vacib addımlardandır”.

“Çin dili çox spesifik fonetika və yazı sisteminə malikdir”

Müəllimin fikrincə, Çin dilinin məktəblərdə tədrisi yalnız böyük şəhərlərlə məhdudlaşmamalı, regionlarda - xüsusilə kənd yerlərində də paralel olaraq tətbiq olunmalıdır: “Təhsil bərabər imkanlar üzərində qurulmalıdır və hər bir uşaq - istər şəhərdə, istərsə də kənddə yaşasın, bu imkanlardan faydalana bilməlidir. Son dövrlərin təcrübəsi göstərir ki, kənd yerində yaşayan uşaqlar xarici dilləri öyrənməkdə maraqlıdır. Lakin Çin dili struktur hesabı ilə daha çətin olduğu üçün məktəblərdə keçirilməsi şagirdlərimiz üçün əlçatanlığı artırır. Nəticə etibarilə, Elm və Təhsil

Nazirliyinin belə bir təşəbbüsü gündəmə gətirməsi, təkcə dil öyrətmək deyil, əslində gələcəyə sərmayə qoymaqdır”.

Salyan rayon Dayıkənd kənd A.Nağıyev adına tam orta məktəbin ingilis dili müəllimi Nuranə Xanmədovanın fikrincə, qloballaşma prosesləri və ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi müxtəlif xarici dillərin öyrənilməsinə olan marağı artırır: “Çin dilinin orta məktəblərdə tədrisinə effektiv şəkildə başlamaq üçün ilk və ən vacib addımlardan biri bu dili sərbəst bilən kadrların təhsilə cəlb olunmasıdır. Çin dili çox spesifik fonetika və yazı sisteminə malikdir. Prosesə ölkəmizdə Çin dilini akademik dərəcədə əldə etmiş, Çində təhsil almış, bu potensialı özündə əks etdirən şəxslər cəlb edilməlidir”.

Nuranə Xanmədova

Fəridə Ağayeva

“Bu dilin tədrisinin səmərə verəcəyinə inanmıram”

“Hazırda ölkədə əsas xarici dil kimi ingilis və rus dilləri tədris olunur. Bununla paralel olaraq alman, fransız, italyan və ərəb dilləri də keçirilir”, - deyərək təhsil məsələləri üzrə ekspert İlham Əhmədov bildirir: “Çin bu gün dünyada iqtisadi, siyasi, hərbi və s. sahələrdə global bir qüvvədir. Azərbaycanla da iqtisadi, siyasi əlaqələri get-gedə güclənir. Bu

baxımdan, Çin dilinin tədrisi bizim üçün fransız və ya italyan dilinin öyrənilməsindən daha önəmlidir. Yəni bizim bazarda aparıcı xarici dil ingilis, rus və Çin dili olacaq. Bu mənada ola bilsin ki, reallaşsın. Sadəcə, bizim müəllimlərimiz buna hazırdır mı? Biz rus və ingilis dilini uzun illərdir tədris edirik, amma tədrisi yüksək səviyyədə deyil. Əgər

bu dili də belə tədris edəcəyiksə, heç başlamağa dəyməz”. Ekspertin fikrincə, bu dil yeni olduğuna görə hələ müəllim, dərslik hazırlığı, metodika və s. məsələlərlə bağlı 10-15 il böyük problemlər olacaq: “Bu mənada bu dilin tədrisinin səmərə verəcəyinə inanmıram. Digər tərəfdən, indi texnologiyalar o qədər inkişaf edib ki, dili hər hansı

cihazlar vasitəsilə də öyrənmək mümkündür. Çinin özündə hazırda elmi dil kimi ingilis dilindən istifadə olunur. Fikrimcə, “Çin dilini necə öyrədək?” sualındansa “riyaziyyatı, ana dilini, informatikanı necə öyrədək?” sualına cavab tapmaq lazımdır. Uşaqların gələcəyi fundamental elmlərdən asılıdır”.

İlham Əhmədov

DEMOQRAFİK BÖHRANIN ASTANASINDA

140
min nəfər **Doğum**
statistikası

2100-cü ildə dünyanın əksər ölkələrinin əhali sayında artım deyil, azalma qeydə alınacaq. BMT Azərbaycan əhalisinin sayının 2100-cü ildə on milyondan 8,3 milyona enəcəyini proqnozlaşdırır.

AYGÜN ƏZİZ
aygunaziz@kaspi.az

Azərbaycanda əhalinin artım tempində müşahidə olunan zəifləmə son illərdə ciddi narahatlıq doğurmağa başlayıb. Artıq problemlər Milli Məclis səviyyəsində də gündəmə gətirilir. Parlament sədrinin birinci müavini Əli Əhmədov əhalinin artım tempində ciddi zəifləmənin olmasını ciddi problem kimi gündəmə gətirib. Bəs Azərbaycanda bu demoqrafik dəyişikliyin kökündə nə dayanır və ən əsası, qarşısı necə alın bilər?

20 İL ƏVVƏL BAŞLAYAN AZALMA

Coğrafiya institutunun demoqrafiya və əhali coğrafiyası şöbəsinin müdiri Etibar Bədəlov "Kaspi"yə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan demoqrafik böhranın astanasındadır: "1995-ci ildən 2004-cü ilə qədər ölkəmizdə doğum göstəricilərinə ciddi azalma müşahidə olunub. Bu azalma əsasən Birinci Qarabağ müharibəsinin və həmin dövrdə yaşanan dərin iqtisadi böhranın nəticəsi idi. Ailələrin maddi vəziyyətinin pisləşməsi, sosial rifahın zəifləməsi doğum səviyyəsinə mənfi təsir göstərdi. Bu problemə cavab olaraq, 1999-cu ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə demoqrafik siyasətə dair xüsusi dövlət proqramı qəbul olundu. Proqramın tətbiqi nəticəsində müəyyən müsbət irəliləyişlər müşahidə edildi. 2004-cü ildə demoqrafik siyasətə dair növbəti proqram hazırlandı, lakin bu sənəd faktiki olaraq icra olunmadı. Proqramın reallaşmaması nəticəsində onun gözlənilən təsirləri də baş vermədi. Bu gün də həmin proqramın yenilənməsi və tətbiqi aktual olaraq qalır. Əlbəttə, bu cür proqramlar əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması baxımından vacibdir. Qonşu ölkələrin əksəriyyətində demoqrafik inkişafı dəstəkləyən təşviq proqramları həyata keçirilir. Aydın görünür ki, 20 il əvvəl başlayan azalma prosesi bu gün demoqrafik böhran riskini daha da gücləndirib. Bu tendensiyanın davam etməsi gələcək üçün ciddi narahatlıq doğurur".

"DƏSTƏK PROQRAMLARININ HAZIRLANMASI ZƏRURİDİR"

Demoqrafik məsələlər üzrə ekspert deyir ki, pandemiya dövründə də Azərbaycanda təbii artım və doğum göstəricilərinə ciddi azalma

müşahidə olunub:

"Məsələn, 2019-cu ildə doğum sayı 140 mindən artıq idisə, 2020-ci ildə bu rəqəm sürətlə azalaraq 125-126 minə, 2021-ci ildə isə 112 minə düşüb. Bu, son illərdə ən aşağı doğum göstəricisidir. Həmin dövrdə təbii artım cəmi 35 min olub və hər min nəfərə düşən təbii artım göstəricisi doqquzdən 3,5-ə qədər enib. Son illərdə bu rəqəm beşə qədər yüksəlsə də, bu da kifayət qədər aşağı göstəricidir. Müqayisə üçün qeyd olunmalıdır ki, on il əvvəl təbii artım göstəricisi 100 minin üzərində idi, doğumlar isə 170 min civarında olurdu. Hazırda bu rəqəmlər təxminən iki dəfə azalıb. Bu isə uzunmüddətli perspektivdə demoqrafik sabitliyi və ölkənin inkişafını təhlükə altına qoya bilər. Azərbaycanın strateji mövqeyi və inkişaf potensialı nəzərə alınaraq, bu məsələnin dövlət səviyyəsində həll edilməsi və dəstək proqramlarının hazırlanması zəruridir".

"ƏN YÜKSƏK DOĞUM GÖSTƏRİCİSİ YARDIMLI RAYONUNDADIR"

E.Bədəlovun sözlərinə görə, şəhər əhalisi üzrə doğum göstəricisi xeyli aşağı düşüb: "Əgər ölkə üzrə orta təbii artım göstəricisi hər min nəfərə beş nəfər təşkil edirsə, bu rəqəm şəhər əhalisi üçün 3,5-dir. Kənd əhalisi üzrə isə bu göstərici daha yüksəkdir - təxminən 6,5. Bu fərq kənd yerlərində mədəni və sosial inkişaf səviyyəsinin hələ tam formalaşmaması ilə əlaqədardır. Məsələn, Azərbaycanda ən yüksək doğum göstəricisi Yardımlı rayonundadır. Burada hər min nəfərə təbii artım 14-16 nəfər civarındadır, doğum göstəricisi isə 20-dən yuxarıdır. Bu, bölgədə çoxuşaqlı ailələrin nisbətən çox olması ilə bağlıdır. Rayon iqtisadi baxımdan zəif inkişaf etməyib, görünür ki, bir çox ailə uşaqlara verilən müavinətlə dolanır. Beş və daha çox uşağı olan ailələrə hər bir uşaq üçün dövlət tərəfindən müavinət ayrılır".

112
min nəfər

126
min nəfər

140
min nəfər

Doğum
statistikası

2019-
cu il

2020-
ci il

2021-
ci il

**"Bu, xalqımız
üçün ciddi
mənəvi
faciədir"**

Demoqrafik fəlakətlə mübarizə yollarına gəldikdə isə, həmsöhbətimiz

düşünür ki, əsas məsələ gənc ailələrə iqtisadi və sosial dəstəyin artırılmasıdır. Son on ildə Azərbaycanda evlənmə yaşı yüksəlib. Əvvəllər kişilər üçün bu yaş 28-29 idisə, indi 30-31 yaş həddini keçib və bu tendensiya artmaqdadır. Bu da təbii artıma birbaşa təsir göstərir: "Demoqrafiya bir millətin inkişaf səviyyəsini əks etdirən güzgüdür. Buna görə də bu sahəyə daha çox diqqət ayrılmalıdır. Qonşu ölkələrin təcrübəsinə baxdıqda görürük ki, onlar hər il demoqrafik siyasətlə bağlı konkret addımlar atırlar. Məsələn, Rusiya ötən il "Sağlam ailə ili" elan etmişdi. Azərbaycanda da bu istiqamətdə müəyyən təşəbbüslər olub. Lakin hazırkı vəziyyətə baxsaq görürük ki, hər üç evlilikdən biri boşanma ilə nəticələnir. Bu isə xalqımız üçün ciddi mənəvi faciədir. Həm media, həm də dövlət qurumları birgə şəkildə maarifləndirici işlər aparmalı, cəmiyyətə sağlam ailə modeli aşılmalı, müsbət ictimai rəy formalaşdırılmalıdır".

GENDER SİYASƏTİNƏ ZİDD OLAN MƏSƏLƏ

Mütəxəssisi ən çox narahat edən problem

isə selektiv abortlardır: "Hazırda Azərbaycanda doğumla bağlı ən ciddi problemlərdən biri cins nisbətindəki pozuntudur. Normal şəraitdə hər 100 qız uşağına təxminən 105-106 oğlan uşağı düşməlidir. Lakin bizdə bu göstərici xeyli yüksəkdir, orta hesabla 116-117, bəzi kənd yerlərində isə hətta 120-ni keçir. Bu, demoqrafik baxımdan olduqca narahatedici bir tendensiyaadır. Hazırda 14 yaşa qədər olan uşaqlar arasında təxminən 130 min oğlan uşağı qızlardan çoxdur. Gənc yaş qruplarında da oxşar fərq müşahidə olunur. Bu vəziyyət gələcəkdə ailə qurmaqda çətinliklər, sosial gərginlik və gender balansının pozulması kimi problemlərə yol aç bilər. Qonşu ölkələr, məsələn, Türkiyə və İran bu problemi vaxtında görərək müvafiq tədbirlər həyata keçiriblər. Azərbaycanda isə bu məsələ daha ciddi xarakter alıb və təcili dövlət müdaxiləsi tələb edir".

10 MİLYONDAN 8,3 MİLYONA...

Məlumat üçün bildirək ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının açıqladığı rəqəmlərə əsasən, 2100-cü ildə dünyanın əksər ölkələrinin əhali sayında artım deyil, azalma qeydə alınacaq. Əhalinin azalması əsasən inkişaf etmiş ölkələrin payına düşəcək. Azərbaycan da əhalisi azalan ölkələr sırasındadır. Təşkilat Azərbaycan əhalisinin sayının 2100-cü ildə on milyondan 8,3 milyona enəcəyini proqnozlaşdırır.

**Etibar
Bədəlov**

NÖVBƏTİ BEŞ İLDƏ DƏ MƏZƏNNƏSİ SABİT QALACAQ MANAT BİZƏ NƏ VƏD EDİR?

MANATIN SABİTLİYİNİN GÜCÜ VƏ RİSKLƏRİ

Manatın məzənnəsi ilə bağlı proqnozlar nikbindir. Bu sabitliyin yaratdığı reallıq özündə həm müsbət, həm də mənfi məqamları ehtiva edir. Ekspertlər məzənnə sabitliyi ilə yanaşı, struktur islahatlarının aparılmasını, qeyri-neft sektorunun inkişafını və ixrac bazalarının genişləndirilməsini vacib sayırlar.

ZƏRİF SALMANLI
zarifsalmanli@kaspi.az

Azərbaycan manatının məzənnəsinin növbəti beş ildə də sabit qalacağı proqnozlaşdırılır. “Fitch Ratings” beynəlxalq reyting agentliyinin proqnozuna görə, Azərbaycan manatının ABŞ dollarına de-fakto bağlılığı ən azı 2030-cu ilin sonuna qədər 1,7 manat səviyyəsində saxlanılacaq. Azərbaycan Mərkəzi Bankı inflyasiyanın qarşısını almaq və makroiqtisadi vəziyyəti sabitləşdirmək məqsədilə 2017-ci ildə milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətən məzənnəsini 1,7 manat səviyyəsində müəyyən edib. Bəs manatın məzənnəsinin uzun müddət sabit qalması vətəndaşlara və iqtisadiyyatımıza nə verəcək?

“İXRAC ÜÇÜN CİDDİ ÇƏTİNLİKLƏR YARADA BİLƏR”

İqtisadçı-ekspert Famil Niftiyev də düşünür ki, sabit məzənnə siyasətinin müəyyən müsbət əlamətləri mövcuddur: “Manatın sabitliyi dedikdə, onun məzənnəsinin bazar amillərinə baxmayaraq, qorunması, yəni süni şəkildə sabit saxlanılması başa düşülür. Bu sabitlik, ilk baxışdan, müsbət iqtisadi görüntü yaradır. Əhali və biznes subyektləri üçün daha proqnozlaşdırıla bilən maliyyə mühiti formalaşır. İstehlak mallarının, xüsusilə idxal

məhsullarının qiymətində qeyri-sabitlik yaranmır. Dollarla borcu olan şəxslər və müəssisələr üçün valyuta riski azalır. Inflyasiyanın da

Famil Niftiyev

idarəolunan səviyyədə saxlanılması məhz sabit məzənnənin nəticələrindən biridir. Bundan əlavə, maliyyə sektoru üçün də müəyyən rahatlıq yaranır - banklar üçün risklərin idarə olunması asanlaşır, kredit bazarında qeyri-müəyyənlik azalır”.

F.Niftiyevin sözlərinə görə, uzunmüddətli dövr üçün isə sabit məzənnə siyasətinin mənfi tərəfləri mövcuddur: “Əgər manatın məzənnəsi süni şəkildə saxlanılırsa, bu, ixrac üçün ciddi çətinlik yarada bilər. Məsələn, yerli məhsullar xarici bazarda rəqabət qabiliyyətini itirir, istehsalçılar isə qiymət baxımından qeyri-rentabelli mövqeyə düşə bilərlər. Belə olan halda ölkənin ixrac potensialı zəifləyir və bu durum qeyri-neft sektorunun inkişafına mənfi təsir göstərir. Bundan əlavə, yerli istehsal əvəzinə ucuz və

keyfiyyətsiz idxal məhsullarına üstünlük verilməsi daxili sənayenin zəifləməsinə səbəb olur. Digər bir risk ondan ibarətdir ki, sabit məzənnəni saxlamaq üçün Mərkəzi Bank daim valyuta bazarına müdaxilə etməlidir. Bu isə Dövlət Neft Fondundan və Mərkəzi Bankın ehtiyatlarından ardıcıl istifadəni tələb edir. Əgər dünya bazarlarında neftin qiymətində ciddi azalma baş verərsə və valyuta axınları zəifləyərsə, ehtiyatların tükənməsi riski yaranır. Bu ssenaridə qəfil devalvasiya qaçılmaz olur”.

MƏZƏNNƏ SABİT OLANDA SPEKULYATİV GƏLİR ƏLDƏ ETMƏK İMKANLARI AZALIR

İqtisadçının fikrincə, sabit məzənnə rejimi maliyyə sektoruna müəyyən imkanlar təqdim etsə də, bu sahənin inkişaf dinamikasını müəyyən mənada məhdudlaşdırır: “Məsələn, sabit məzənnə dövründə valyuta bazarında spekulativ gəlir imkanları azalır. Banklar valyuta riski daşımadan kredit vermə üstünlüyü əldə etsə də, bu vəziyyət onları innovativ maliyyə alətləri və məhsullar yaratmağa təşviq etmir. Bu isə bank sektorunda yenilənməni zəiflədir və struktur islahatlarını ləngidir. Mərkəzi Bank bu sabitliyi qorumaq üçün əsasən üç

əsas istiqamətdə fəaliyyət göstərir: valyuta bazarına intervensiyalar həyata keçirir, faiz dərəcələri vasitəsilə pul siyasətinə təsir edir və kapital axınlarını nəzarətdə saxlayır. Neft Fondu vasitəsilə hər ay keçirilən valyuta hərraclarında dolların bazara çıxarılması nəticəsində təklif tələbdən yüksək olur və bu da məzənnənin süni şəkildə sabit qalmasını təmin edir”.

MAKROIQTİSADI SABİTLİYİN MÜHÜM KOMPONENTLƏRİNDƏN BİRİ

F.Niftiyev qeyd etdi ki, manatın sabitliyi makroiqtisadi sabitliyin mühüm komponentlərindən biridir. Lakin bu sabitlik yalnız neft gəlirləri və valyuta ehtiyatları ilə qorunduğu müddətdə dayanıqlı deyil: “Məzənnə sabitliyi ilə yanaşı, islahatların aparılması, qeyri-neft sektorunun inkişafı və ixrac bazalarının genişləndirilməsi də vacibdir. Əks halda, iqtisadiyyat süni sabitlik illüziyası ilə öz zəifliklərini gizlədə bilər. İqtisadi təhlükəsizlik üçün sabitlik qədər çeviklik və dayanıqlılıq da vacibdir”.

“SABİT MƏZƏNNƏ DAHA ETİBARLIDIR”

“İqtisadi Resursların Öyrənilməsi Mərkəzi” İctimai Birliyinin sədri, iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Ruslan Atakişiyevin sözlərinə görə, mövcud iqtisadi şəraitin tələbindən dolayı son illər Azərbaycanda sabit məzənnə siyasəti yürüdülmür. Əslində

Azərbaycan manatının təsbit olunmuş məzənnəsi sırf dollara qarşı məzənnəni müəyyənləşdirib. Digər valyutalara qarşı isə “üzən məzənnə”nin tətbiqini hiss edirik”.

R.Atakişiyevin fikrincə, Azərbaycan iqtisadiyyatına

inamı formalaşdırmaq, daxili və xarici investisiyaları cəlb etmək üçün sabit məzənnə daha etibarlıdır: “Ölkə daxilində də psixoloji olaraq sabit məzənnə sərfəlidir. Amma qonşu ölkələrdə “üzən məzənnə” tətbiq edilir. Lakin bizdə əhali də tam “üzən

məzənnə”yə hazır deyil. “Üzən məzənnə”nin gətirdiyi dalğalanmalara kəskin reaksiya verilir. Bu zaman inflyasiya dərinləşir. Sabit məzənnə isə əhalinin yığılma da təsir edir və inamı artırır”.

İqtisadçı bildirdi ki, uzun müddətli praktikada

sabit məzənnə heç də yaxşı nəticələr vermir: “Çünki dövlət bu məzənnəni saxlamaq üçün daim tədbirlər görməli olur. Bu tədbirlər Mərkəzi Bank tərəfindən makro-iqtisadi siyasət çərçivəsində aparılır”.

Ruslan Atakişiyev

MİRASIMIZI DAHA ASAN ƏLDƏ EDƏCƏYİK

Yeni qaydaya görə, əgər vəərəsə miras açıldıqdan sonra ölərsə, ölmüş vəərəsənin ilkin miras qoyandan pay almaq hüququ həmin vəərəsənin miras əmlakı kimi ümumi qaydada öz vəərəsələrinə keçir. Əvvəlki qaydaya görə isə, ölmüş vəərəsənin vəərəsələri mirasın qəbulu üçün nəzərdə tutulan müddətdə mirası qəbul etməli idilər.

AYGÜN ƏZİZ
aygunaziz@kaspi.az

Azərbaycanda irsi transmissiya, varislərin hüquqlarının qorunması ilə bağlı yeni norma və tənzimləmələr tətbiq edilir. Belə ki, Mülki Məcəllədə irsi transmissiya ilə bağlı yeni hüquqi mexanizmlər təklif olunur. Həmin mexanizmlər irsi transmissiya və varislərin hüquqlarının qorunması prosesində hüquqi boşluqların aradan qaldırılmasını hədəfləyir. Maraqlıdır, varislərin hüquqları hazırkı qanunvericiliyə görə necə qorunur? Hansı problemlər var idi?

VƏRƏSƏ SUSDUQDA...

Vəkillər Kollegiyasının üzvü, vəkil Günay Cəfərli “Kaspi” qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, 26 dekabr 2023-cü ildə Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu tərəfindən vəərəsəlik hüququ üçün xüsusi qəbul şərtini və müddətini müəyyən edən Mülki Məcəllənin 1246 və 1273.1-ci maddələri qüvvədən düşmüş hesab edilmiş və qərarın təkmilləşdirilməsi Milli Məclisə tövsiyə edilmişdi: “Məcəllənin 1246-cı maddəsi

“Mirasın qəbul edildiyi müddət” adlanırdı. Həmin maddəyə əsasən, vəərəsə mirası vəərəsəliyə çağırıldığı bildiriyi və ya bilməli olduğu gündən üç ay ərzində qəbul edə bilərdi. Yeni mirasın açıldığı gündən altı ay keçdikdən sonra onun qəbuluna yol verilmirdi. Məcəllənin 1273.1-ci maddəsi isə “Vərəsənin susması” adlanırdı. Həmin maddəyə əsasən, vəərəsə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş müddətlər daxilində mirası qəbul etmədikdə və ya

ondan imtina etmədikdə, müvafiq olaraq bu Məcəllənin 1262-ci və 1263-cü maddələri tətbiq edilirdi. 1262-ci maddə mirasdan imtina zamanı payın birləşdirilməsi, 1263-cü maddə isə yeganə vəərəsənin mirasdan imtina etməsi ilə bağlı müddəaları ehtiva edir. Yəni, vəərəsə mirası göstərilən müddətdə qəbul etmədikdə, mirasdan imtina etmiş hesab olunur. Layihə mirasın qəbulu institutunun tələblərinin daha da təkmilləşdirilməsi və dəqiqləşdirilməsi məqsədini daşıyır”.

“Digər vəərəsələr razıdırlarsa...”

Vəkil bildirir ki, Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumunun yuxarıda qeyd olunan Qərarı ilə mirasın qəbul edildiyi müddəti nəzərdə tutan normalar qüvvədən düşdüyündən mirasın qəbul edilməsinin xüsusi müddətini və onun qəbul edilməsi vaxtının uzadılmasını nəzərdə tutan maddələr də əhəmiyyətini itirdi: “Hazırda təqdim edilən layihədə 1247-ci və 1248-ci maddələrin ləğv edilməsi təklif edilir. 1247-ci maddə mirasın qəbul edilməsinin xüsusi müddəti adlanır. Bu maddəyə görə, əgər miras almaq hüququ digər vəərəsələrin mirası qəbul etmədikləri halda yaranırsa, mirasın qəbulu vaxtı altı həftəyədək uzadılmalıdır. 1248-ci maddə isə mirasın qəbul edilməsi vaxtının uzadılması adlanır. 1248.1-ə əsasən məhkəmə mirasın qəbul edilməsi üçün müəyyənləşdirilmiş müddəti gecikdirmənin səbəbini üzrlü sayarsa, uzada bilər. Müddət qurtardıqdan sonra, əgər mirası qəbul edən bütün digər vəərəsələr razıdırlarsa, miras məhkəməyə müraciət edilmədən də qəbul oluna bilər.

Təklif edilən dəyişiklərə uyğun olaraq, Məcəllənin “Vərəsəlik hüququ” adlı onuncu bölməsinin bir sıra maddələrində “vərəsənin mirası qəbul etməməsi” sözləri “vərəsənin mirasdan imtina etməsi” sözləri ilə əvəz edilir”.

Günay Cəfərli

“Müddətlə məhdudlaşdırılma aradan qaldırılır”

İrsi transmissiya məsələsinə gəldikdə isə, təklif edilən dəyişiklərə uyğun olaraq Məcəllənin “İrsi transmissiya” adlanan 1252-ci maddəsinin adı “Miras açıldıqdan sonra vəərəsənin ölməsi (irsi transmissiya)” kimi dəyişdirilir. Hüquqşünas irsi transmissiya anlayışına da aydınlıq gətirir: “Məsələn, atadan şəxsə əmlak qalır. Miras açıldıqdan sonra şəxsin özü də rəhmətə gedir. İrsi transmissiya rəhmətə gedən şəxsin övladı babasından atasına qalan, amma atasının qəbul etməyə imkanı olmadığı əmlakı qəbul etmək

hüququdur. Yeni qaydaya görə, əgər vəərəsə miras açıldıqdan sonra ölərsə, ölmüş vəərəsənin ilkin miras qoyandan pay almaq hüququ həmin vəərəsənin miras əmlakı kimi ümumi qaydada öz vəərəsələrinə keçir. Əvvəlki qaydaya görə isə, ölmüş vəərəsənin vəərəsələri mirasın qəbulu üçün nəzərdə tutulan müddətdə mirası qəbul etməli idilər. Əgər bu müddət üç aydan az idisə, üç ayadək uzadılmalı idi. Dəyişikliyə əsasən, belə müddət nəzərdə tutulmur, ölmüş vəərəsənin ilkin miras qoyandan pay almaq hüququ ümumi qaydada öz vəərəsələrinə keçir. Təklif olunan

dəyişikliyə görə, Məcəllənin “Mirasın siyahısı” adlanan 1254-cü maddəsi yeni redaksiyada verilir. Bu maddə vəərəsənin mirasdan imtina üçün müəyyən edilmiş müddətdə mirasın siyahıya alınmasını tələb etmək hüququnu və notariusun bununla bağlı zəruri hərəkətləri etmək vəzifəsini tənzimləyir. Məcəllənin 1255-ci maddəsinin də adı və mətni yeni redaksiyada verilir. Həmin maddə əvvəlki redaksiyada “Mirasa mülkiyyətin əmələ gəlməsi” adlanırdı, yeni redaksiyada isə “Mirasın əldə edilməsi” adlanır. Maddənin yeni

mətninə əsasən, vəərəsələr miras qoyanın ölümü ilə mirası qanun əsasında əldə edirlər. Əvvəlki redaksiyada isə qəbul edilmiş mirasın onun açıldığı gündən vəərəsənin mülkiyyəti sayıldığı qeyd olunurdu. Göründüyü kimi, maddənin əvvəlki redaksiyası mirasın vəərəsənin mülkiyyəti sayılması üçün onun vəərəsə tərəfindən qəbul edilməsi şərtini müəyyən edirdi. Maddəyə edilən dəyişiklik bu şərti aradan qaldırır. Yəni burada, vəərəsənin qəbul edilməsinin müddətlə məhdudlaşdırılması aradan qaldırılır”.

GƏNC GÜLƏŞÇİLƏRİMİZDƏN MÖHTƏŞƏM NƏTİCƏLƏR

Güləşçilərimiz Avropa
çempionatında növbəti uğurlu nəticəyə
imza atıb. Millimizin üzvləri çempionatda dörd
qızıl, beş gümüş və dörd bürünc medal qazanıblar.

QADIN PƏHLƏVANLARIMIZDAN
İKİ QIZIL MEDAL

Azərbaycan güləşi növbəti ciddi sınaqdan da uğurla - üzüağ, almaıçıq çıxdı. Belə ki, iyunun 30-dan iyulun 6-dək İtaliyanın Kaorle şəhərində keçirilən U-20 Avropa çempionatı milli komanda üzvlərinin parlaq çıxışı ilə yadda qaldı.

YUNAN-ROMA GÜLƏŞÇİLƏRİNİN UĞURU

Ənənəvi olaraq qitə birinciliyində açılışı yunan-Roma güləşçiləri etdilər. Ölkəmiz yarışda böyük məşqçi Nurrəddin Rəcəbov, məşqçilər Emin Əhmədovla Turac Hüseynlinin rəhbərliyi altında geniş heyətlə təmsil olunurdu. Turan Daşdəmirov (55 kq), Ayxan Cavadov (60 kq), Tural Əhmədov (63 kq), Fəraim Mustafayev (67 kq), Seymur Qasımov (72 kq), Davud Məmmədov (77 kq), Elmin Əliyev (82 kq), Orxan Hacıyev (87 kq), İsmayıl Rzaev (97 kq) və Məzaim Mərdanov (130 kq) etimadı doğrultmalı idi. Xalça üzərinə çıxan on pəhləvandan altısı yekunda fəxri kürsüdə yer almağı bacardı ki, bunu da yetərinə yüksək göstərici saymaq mümkündür. Düzdür, milli üzvlərindən yalnız Ayxan Cavadov (60 kq) qızıl medal qazanmaqla himnimizi səsləndirməyə müvəffəq oldu. Bununla belə, Turan Daşdəmirov (55 kq), Tural Əhmədov (63 kq) və Davud Məmmədovun (77 kq), finalda məğlub olsalar da, hələdici görüşə yüksəlmələri artıq ciddi nəticə idi. Fəraim Mustafayevlə (67 kq) Elmin Əliyev

(82 kq) də bürünc medal uğrunda görüşdən üzüağ çıxmaqla yığmanın yekun sıralamada yüksək yer tutmasında pay sahibi oldular. Millimiz bir qızıl, üç gümüş və iki bürünc medal sayəsində 129 xal qazanaraq Avropa ikincisi oldu.

Əlbəttə, yunan-Roma güləşi yığmamız Avropa çempionatını zirvədə də bitirə bilərdi. Komandanın potensialı və yüksək səviyyədə hazırlığı buna əsas verirdi. Amma təəssüf ki, obyektiv və subyektiv səbəblər üzündən komanda ikinciliklə kifayətləndi. Millinin böyük məşqçisi Nurrəddin Rəcəbovun açıqlamasından da bunu sezmək mümkündür: "Yarışda Avropanın ən güclü güləşçiləri iştirak edirdi. Gürcüstan komandasından cüzi xalla geri qaldıq. Ölkədaxili və xarici təlim-məşq toplanışlarımızı təşkil edən federasiyamıza təşəkkür edirəm. Qazandığımız medallar da bunun nəticəsidir. Bu uğurlarda payı olan hər kəsə minnətdaram. Güləşçilərimizin 30 faizi zədəli idi. Düzdür, daha çox qızıl medal qazana bilərdik. Düşünürəm ki, yüksək nəticə göstərdik. Əsas məqsədimiz güləşçiləri düzgün formada hazırlamaqdır. İnanıram ki, bu uşaqlardan olimpiya medalçıları, hətta çempionu da olacaq".

Baş məşqçi əvəzi Toğrul Əsgərov və böyük məşqçi Rövşən Umudovun rəhbərliyi altında Azərbaycanı qitə birinciliyində beş qadın pəhləvan - Elvina Kərimzadə (50 kq), Gülər Həbibova (57 kq), Günay Qurbanova (59 kq), Ruzanna Məmmədova (62 kq) və Zəhra Kərimzadə (72 kq) təmsil edirdi. Yekunda onlardan ikisinin fəxri kürsünün ən yüksək pilləsində yer alması kifayət qədər yüksək göstəricidir. Öncə Günay Qurbanova (59 kq) bütün rəqiblərinə qalib gələrək Avropa çempionatının qızıl medalına yiyələndi. Ardınca gərgin keçən final görüşündə almaniyalı rəqibini məğlub edən Ruzanna Məmmədova

(62 kq) azərbaycanlı güləşsevərləri sevindirdi. Özü də o, ardıcıl ikinci dəfə gənclər arasında Avropa çempionu oldu. Beləliklə, xanım pəhləvanlarımız qitə birinciliyini iki qızıl medalla başa vurdular ki, bu da gələcək adına ümidverici məqamdır.

Baş məşqçi Toğrul Əsgərov da nəticələri dəyərləndirərək komandanın gələcəyinin parlaq olduğunu vurğulayıb: "Yolumuz Olimpiada yoludur.

Bu yolda dayanmaq yoxdur. Qarşıda bizi növbəti ciddi yarışlar gözləyir. Əlimizdən nə gəlsə, onu artıqlaması ilə etməyə çalışacağıq".

Arif Abdullayev

Toğrul Əsgərov

SƏRBƏST GÜLƏŞÇİLƏR SON NÖQTƏNİ QOYDULAR

Yarışın son günlərində sərbəst güləşçilər son nöqtəni qoydular. Böyük məşqçi Arif Abdullayev, məşqçilər Rövşən Hacıyevlə Əşrəf Əliyevin rəhbərliyi altında Kaorledə Vasif Bağirov (57 kq), Bəşir Verdiyev (61 kq), Hacı Kərimov (65 kq), İsmayıl Rəhimli (70 kq), Omar Gülməmmədov (74 kq), Muradxan Omarov (79

kq), Məhəmməd Abbaszadə (86 kq), Anar Cəfərlili (92 kq), Rəvan Musayev (97 kq) və Yusif Dursunov (125 kq) uğur qazanmağa çalışacaqdı. Sonluq yetərinə yaxşı alındı. Sərbəst güləş millimizin qitə birinciliyində qazancı beş medal oldu. Vasif Bağirov (57 kq) bütün rəqiblərini üstələyərək qızıl medala yiyələndisə, Muradxan

Omarovla (79 kq) Yusif Dursunov (125 kq) yalnız finalda uduzaraq gümüş medal qazandılar. Omar Gülməmmədovla (74 kq) Anar Cəfərlili (92 kq) isə bürünc medalla kifayətləndilər. Fəniş xəttini bir qızıl, iki gümüş və iki bürünc medalla adlayan yığmamız 133 xalla Avropa ikincisi oldu.

Azərbaycanın sərbəst güləş

millisinin böyük məşqçisi Arif Abdullayev də nəticələri yüksək dəyərləndirib. O, səhvlərin olduğunu da etiraf edib: "Güləşçilərimiz Avropa çempionatında ikinci oldular. Amma nəticə daha yaxşı ola bilərdi. Səhvlərin üzərində işləyəcəyik. Qarşıda bizi dünya çempionatı gözləyir. Düşünürəm

ki, idmançılarımız bu yarışa qədər səhvlərini düzəldəcəklər".

I dərəcəli beynəlxalq hakim Tural Əliyevin ədaləti qoruduğu Avropa çempionatı Azərbaycan güləşinin sabahının etibarlı əllərdə olduğunu göstərdi. Güləş Federasiyasının sistemli fəaliyyəti yeni-yeni ulduzların üzə çıxmasına təkan verir.